

คณะจิตวิทยา

ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ที่มีต่อ
ลักษณะมุ่งในอนาคต Effects of English self-efficacy, perceive social expectation on future orientation

เสนอ

อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกิจวัฒน์วานิช

นายเจษฎา ขมวิเศษ

รหัสประจำตัวนิสิต 5037412538

นางสาวปิยะพร บริสุทธิ์

รหัสประจำตัวนิสิต 5037461238

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

EFFECT OF ENGLISH SELF-EFFICACY, PERCEIVED SOCIAL EXPECTATION
ON FUTURE ORIENTATION

JEDSADA KHOMWISED

ID. 5037412538

PIYAPORN BORISUIT

ID. 5037461238

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Bachelor of Science Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

คณะจิตวิทยา

เจษฎา ชมวิเศษ, ปิยะพร บริสุทธิ์: ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคต

(Effects of English self-efficacy, perceived social expectation on future orientation)

อ.ที่ปรึกษา: อาจารย์.ดร.อภิชนา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคต โดยกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 125 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1. มาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ 2. มาตรฐานการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม 3. มาตรฐานลักษณะมุ่งอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ($\beta = .178$) และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ($\beta = .435$) สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตได้ร้อยละ 24.5 ($R^2 = .245$)

หลักสูตร.....จิตวิทยา..... สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....
ลายมือชื่อนิสิต.....เจษฎา ชมวิเศษ..... ลายมือชื่อนิสิต.....ปิยะพร บริสุทธิ์.....
ปีการศึกษา.....2553..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อภิชนา.....

JEDSADA KHOMWISED AND PIYAPORN BORISUIT: EFFECT OF ENGLISH SELF-EFFICACY, PERCEIVED SOCIAL EXPECTATION ON FUTURE ORIENTATION
 THESIS ADVISOR: LECTURER DR. APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH

The purpose of this study was to study effects of English self-efficacy, perceived social expectation on future orientation. The subjects were 125 high school students Bangkok. The instrumentations were 1. The English self-efficacy Scale 2. The perceived social expectation Scale 3. The future orientation Scale. Statistic analysis in this study was Multiple regression analysis.

The Result indicates that

English self-efficacy ($\beta = .178$) and perceived social expectation ($\beta = .435$) account for 39.5 percents of the total variance of future orientation.

Program..... Bachelor of Sciences..... Field of Study..... Psychology.....
 Student's Signatures..... *[Handwritten Signature]*..... Student's Signatures..... *[Handwritten Signature]*
 Academic year2010..... Advisor's Signature..... *Apitchaya*.....

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์.ดร.อภิษฎา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช อาจารย์
ที่ปรึกษาโครงการ ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ความรู้ทาง
วิชาการและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่คณะผู้วิจัยมาโดยตลอดระยะเวลาในการจัดทำโครงการ
คณะผู้วิจัยตระหนักในความเมตตาและความกรุณาของท่านอาจารย์เสมอมา คณะผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์หยกฟ้า อิศรานนท์ ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลของตัวแปรที่คณะผู้วิจัย
ศึกษา ขอขอบคุณนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาธิต
สวนสุนันทา ที่ให้ความช่วยเหลือ และ สละเวลาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่ให้ การสนับสนุน ส่งเสริม ดูแลเอาใจใส่
คณะผู้วิจัยในการทำงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีเสมอมา

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	32
กรอบแนวความคิดการวิจัย.....	32
สมมติฐานของการวิจัย.....	32
ขอบเขตของการวิจัย.....	32
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	33
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
กลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผล.....	43
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	51
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	54
รายการอ้างอิง.....	56
ภาคผนวก ก.....	61
ภาคผนวก ข.....	69

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2546 – 2550.....	2
2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2546 – 2550.....	2
3 การกำหนดซึ่งกันและกันขององค์ประกอบทั้ง 3.....	5
4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น.....	6
5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น.....	7
6 การรับรู้ความสามารถของตนเองกับการทำนายพฤติกรรม.....	15
7 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง.....	18
8 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ.....	44
การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต	
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ.....	45
การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต	
11 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	46
ด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมกับลักษณะมุ่งอนาคต	
12 สมการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคต.....	47
13 ความแตกต่างค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตระหว่างเพศชายกับเพศหญิง.....	48
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร.....	49
15 จำนวนข้อกระทง สร้างมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ.....	63
16 ข้อกระทงมาตรการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่ผ่านการคัดเลือก.....	65
17 ข้อกระทงมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตที่ผ่านการคัดเลือก.....	67

บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษนับได้ว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก และทางองค์การสหประชาชาติยังได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นหนึ่งในภาษาราชการ 5 ภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนแนวคิด ความคิดเห็นของคนในทุกๆ ส่วนของโลก (รองเพชร สุจริต, 2530: 28) และในประเทศไทยภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นภาษาที่สองที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ ความบันเทิง การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ทำให้รู้ถึงความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของโลกทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ และเป็นตัวแปรหลักที่จะทำ ให้ประเทศชาติพัฒนาต่อไป เด็กไทยที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สิ่งที่จะต้องอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับคือการเรียนการสอนให้มีความรู้ความสามารถ คือทักษะด้านภาษาอังกฤษ นอกจากนี้คุณสมบัติอย่างหนึ่งที่เด็กไทยจำเป็นต้องมีในการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพคือลักษณะมุ่งในอนาคต เพราะบุคคลที่มีเป้าหมายหรือมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนนั้น ย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (จันทนา นนทิก, 2533) ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เด็กเห็นความสำคัญของอนาคต มีแนวทางในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและมีการเตรียมตัวเพื่ออนาคต การเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอนาคตกับความสามารถทางการเรียนของตน เป็นผลให้เกิดความมั่นใจในตนเองและสามารถปรับตัวได้ดี (นาตยา ปิลันธนานนท์, 2526) และในสังคมปัจจุบันนี้ได้ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเด็กที่จะเติบโตขึ้น

ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการที่ภาษาอังกฤษถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย เด็กไทยได้รับการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ในระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษาเรียกว่าเด็กไทยเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่จำความได้ แต่นั่นไม่ได้แสดงถึงความสามารถด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทยที่เพิ่มขึ้น แม้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาอังกฤษติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปี แต่ก็ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ในระดับที่น่าพอใจ (นันทวิทย์ พรพิบูลย์, 2536: 69) บางคนพูดได้ บางคนพูดไม่ได้ บางคนฟังเข้าใจ อ่านได้แต่พูดไม่ได้ จากการวัดคุณภาพการศึกษาด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.3 , ม.6 ปีการศึกษา 2546 – 2550 ได้ผลพบว่า

ตาราง 1

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2546 – 2550

ชั้น /วิชา	ปีการศึกษา /คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				
	2546	2547	2548	2549	2550
ภาษาไทย	44.46	33.63	48.25	42.20	46.70
คณิตศาสตร์	30.92	30.58	40.63	31.65	36.26
วิทยาศาสตร์	44.75	31.66	46.02	38.80	36.16
สังคมศึกษา	33.57	37.81	46.20	39.79	41.98
ภาษาอังกฤษ	33.16	26.32	37.63	31.53	31.34

ตาราง 2

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.6 ปีการศึกษา 2546 – 2550

ชั้น /วิชา	ปีการศึกษา /คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				
	2546	2547	2548	2549	2550
ภาษาไทย	38.54	41.74	41.67	41.73	41.97
คณิตศาสตร์	28.75	28.58	33.05	23.54	28.43
วิทยาศาสตร์	38.86	33.05	37.21	28.91	29.27
สังคมศึกษา	34.77	34.71	29.85	32.23	33.62
ภาษาอังกฤษ	30.09	26.88	27.74	26.51	26.06

จากตารางการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 6 ในปีการศึกษา 2546 – 2550 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษอยู่ที่ประมาณร้อยละ 26-38 ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

มีปัจจัยมากมายที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ จากการศึกษาของแฮร์รี่ แมคคอกซ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50 - 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30-40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่นๆอีกร้อยละ 10-15 (อ้างใน ชลธิชา จินดากุล, 2530; Harry Maddox 1965: 9) ซึ่งองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวบุคคลนอกจากสติปัญญาและความสามารถทางสมองแล้วยังมีคุณลักษณะส่วนตัวที่มีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จทางการเรียน

ภาษา คือองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เช่น ความถนัด ความสนใจ ความบากบั่น แรงจูงใจในการเรียน รวมถึงวิธีในการเรียนของแต่ละคน จากการศึกษาของมารวิน เพาเวล (อ้างในกรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539; Marvin Povel, 1963:330) พบว่าองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ช่วยให้ผู้เรียนภาษาสามารถอ่านทำความเข้าใจและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน นอกจากความรู้และความเข้าใจในเรื่องคำศัพท์ โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ และพื้นฐานทางวัฒนธรรมอันเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในตัวภาษาแล้ว คุณลักษณะส่วนตัวของผู้เรียนก็มีความสำคัญที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง การที่ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา (อ้างในกรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539; Betty D. Roe, Barbara D. Stoodt and Paul C. Burns, 1983: 24) สิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่จะสามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ตนเองต้องการ

ดังนั้นปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบในตัวผู้เรียนในการรับรู้สิ่งต่างๆที่เกี่ยวกับตนเอง หรือความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบุคคลจะมองตนเองและตัดสินใจว่าตนเองมีความสามารถหรือขาดความสามารถ และความเข้าใจเช่นนี้จะมีความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว การยอมรับหรือไม่ยอมรับในความสามารถของตนเอง และการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากความรู้ความสามารถและทักษะที่บุคคลมีอยู่ ยังขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเองของบุคคลด้วย ซึ่งตามแนวคิดของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1986) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าจะสามารถกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ในสถานการณ์ที่เจาะจงได้หรือไม่ในระดับใด ซึ่งการรับรู้ในความสามารถของตนเองนั้นมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และมีผลต่อแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมของบุคคล และแบนดูรายังกล่าวว่า การที่นักเรียนมีทักษะทางการเรียนเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ยังจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งคือการที่นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและอาจจะสำคัญมากกว่าทักษะทางการเรียน (อ้างอิงในวรรณกร หมอยาดี, 2544; Bandura, 1986: 398) และริชาร์ด คลีแมนท์และบี จี ครูดีเนีย (Richard Clement and B. G. Kruidenier, 1994: 417-448) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางด้านภาษาเป็นตัวแปรที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง (Learner variable) ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเรียนหรือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะมีผลต่อผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุด และตรงกับทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา เชื่อว่าการที่บุคคลจะปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการได้นั้นต้องผ่านกระบวนการรับรู้ความสามารถของตนเองก่อน หากบุคคลประเมินว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรม และพฤติกรรมนั้นไม่ยากเกินความสามารถของตนเอง บุคคลนั้นจะมีความอดทน อุทิศเวลา ไม่ทอดทิ้ง จะนำไปสู่การกระทำเพื่อ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดการคงอยู่ของพฤติกรรมนั้นๆ (Evans, 1989 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541; Bandura, 1977)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบในตัวผู้เรียน นอกจากการรับรู้ความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียนแล้ว ยังมีปัจจัยอีกหนึ่งประการที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาของผู้เรียน คือการรับรู้ถึงความคาดหวังทางสังคมต่อพฤติกรรมต่างๆของบุคคลในฐานะสมาชิกของสังคมนั้นๆ จะทำให้บุคคลสามารถที่จะระบุความรู้สึกนึกคิด รวมถึงการกระทำของเขาที่จะเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

ธนู ชาตินานนท์ (2539) กล่าวว่าในสังคมไทยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังผลการสอบของนักเรียนในระดับที่สูงมากและพยายามผลักดัน ให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดและสูงที่สุด (ธนู ชาตินานนท์, 2539) และอย่างที่เราเห็นชัดเจนในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีต่อนักเรียน คือการที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เพราะมีการกำหนดใช้คะแนนสอบด้านอังกฤษในการยื่นคะแนนเพื่อเลือกคณะทุกคณะในมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยชั้นนำ ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมจะมีคะแนนการสอบด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

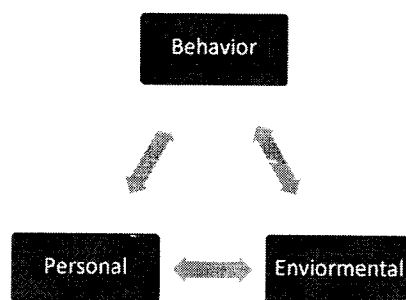
ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นแหล่งสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และตามแนวคิดของแบนดูราการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นพัฒนามาจากปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการได้ คือ 1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 การได้เห็นประสบการณ์จากผู้อื่น 3 การใช้คำพูดชักจูง 4 การกระตุ้นสภาวะทางสรีระและอารมณ์ รวมถึงช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสามารถสร้างมโนภาพเกี่ยวกับอนาคตของตนเองได้ และมหาวิทยาลัยในความคาดหวังของนักเรียน ล้วนแต่ส่งผลต่อความคิดความรู้สึกและการกระทำของพวกเขา รวมถึงการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการกำหนดเป้าหมายในอนาคตของนักเรียนที่จะมีความแตกต่างกันด้วย

จะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกันระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของลักษณะมุ่งอนาคตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษกับความคาดหวังทางสังคม โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นช่วงวัยในการเริ่มต้นของการเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงระยะที่สามารถมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และสามารถคิดล่วงหน้าได้ว่าตนเองสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความคาดหวังของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ของ Bandura (1977) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้โดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน การแสดงออกของพฤติกรรมจะสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งซึ่งได้เรียนรู้ และการได้ความรู้ใหม่ๆ (Acquired) ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว ถึงแม้จะไม่มี การแสดงออกของพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541) Bandura เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบส่วนบุคคล (Personal factor) พฤติกรรม (Behavior factor) และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม (Environmental factor) (ปัญญา ชีวิตภาพ และปัจจัยภายในอื่นๆ) โดยทั้ง 3 องค์ประกอบจะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพ 1

การกำหนดซึ่งกันและกันขององค์ประกอบทางพฤติกรรม (B) อิทธิพลของสภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ (Bandura, 1986: 24)

การที่ทั้ง 3 องค์ประกอบทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 องค์ประกอบนั้นมีอิทธิพลกำหนดซึ่งกันและกันเทียบเท่ากัน บางองค์ประกอบอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกองค์ประกอบหนึ่งและอิทธิพลขององค์ประกอบทั้ง 3 นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน แต่ต้องอาศัยเวลาในการที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดองค์ประกอบอื่น ดังนั้นจะเห็นว่าหากต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ก็สามารถเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งแนวคิดการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนั้นเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้องค์ประกอบส่วนบุคคลเป็นหลัก และ Bandura ได้เสนอวิธีการไว้ คือการที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self efficacy) อย่างถูกต้อง บุคคลจะสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถตนเองเป็นส่วนหนึ่ง

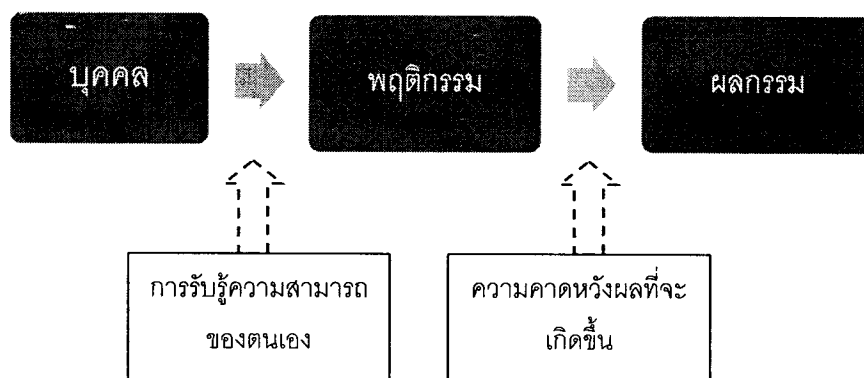
ของกระบวนการคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้อและการกระทำ (Lawrance, Levy, and Rubinson, 1990) มีบทบาทสำคัญในการทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่า “ฉันทำได้”(I can do) (Ross, 1992: 99)

Bandura (1986) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าเป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำบางอย่างในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ ซึ่งในสภาพการณ์นั้นบางครั้งอาจจะมีคลุมเครือไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ไม่สามารถทำนายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ และสถานการณ์เหล่านั้นมักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มีได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น แต่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจว่าตนเองมีความสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่มีอยู่ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้สามารถใช้เป็นตัวทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

Bandura (1977) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรม การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ

ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Efficacy expectation) ต่อมาใช้คำว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self efficacy) คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

ความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น (Outcome expectation) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประมาณค่าถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่จะปฏิบัติได้ นำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ เป็นการหวังในผลที่จะเกิดขึ้นที่เนื่องมาจากพฤติกรรมที่ได้ทำไปแล้ว ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

แผนภาพ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (Bandura, 1977: 79)

จากแผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นนั้นเป็นการตัดสินใจว่าผลกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว เช่น นักกีฬาที่มีความเชื่อว่าเขากระโดดได้สูงถึง 6 ฟุต ความเชื่อดังกล่าวเป็นการตัดสินใจ

ความสามารถของตนเอง การได้รับการยอมรับจากสังคม การได้รับรางวัล การพึงพอใจในตนเองที่กระโดดได้สูงถึง 6 ฟุต เป็นความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น แต่จะต้องระวังความเข้าใจผิดเกี่ยวกับ ความหมายของคำว่า ผลที่เกิดขึ้น ผลที่เกิดขึ้นในที่นี้จะหมายถึง ผลกรรมของการกระทำพฤติกรรมเท่านั้น มิได้หมายถึงผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรม เพราะว่าผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรมนั้นจะพิจารณาว่า พฤติกรรมนั้นสามารถทำได้ตามการตัดสินใจความสามารถของตนเองหรือไม่ นั่นคือจะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่ ซึ่งการจะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่นั้น มิใช่เป็นการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมุ่งที่ผลกรรมที่จะได้จากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองตัวแปรนี้ มีผลต่อการตัดสินใจที่กระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะเห็นได้จากแผนภาพที่ 3 ดังนี้

		ความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น	
		สูง	ต่ำ
การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำแน่นอน

แผนภาพ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (จาก Bandura, 1978 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543)

จากแผนที่ 3 จะเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้น คือถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นสูง เช่นเดียวกันบุคคลก็มีแนวโน้มที่ตัดสินใจกระทำพฤติกรรมแน่นอน หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถต่ำและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นต่ำด้วย หรือมีความคาดหวังในส่วนใดส่วนหนึ่งไปในทางตรงข้าม บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่างๆออกมา ซึ่งการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นตามมา หลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรม

ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ดังนี้

Bandura (1986: 391) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำบางอย่างในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ ซึ่งในสภาพการณ์นั้น บางครั้งอาจมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ไม่สามารถทำนายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ และสถานการณ์เหล่านั้นมักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

Schunk (2000: 108) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึงความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่จะเรียนรู้ หรือกระทำพฤติกรรมตามความสามารถที่มีอยู่ซึ่งไม่เหมือนกับที่เราจะรู้ว่าจะทำอะไร เป็นการประเมินทักษะและความสามารถของบุคคลออกมาเป็นการกระทำตามระดับความสามารถที่มีอยู่

Baldwin (1998: 732) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึงความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เป็นความสามารถในการตัดสินใจหรือจัดการกับพฤติกรรมเกี่ยวกับความพยายาม ความอดทน ซึ่งความเชื่อนี้จะส่งผลในระยะยาว

จิตติมา จุมทอง (2537) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า หมายถึงการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่าง ว่าตนเองมีความสามารถที่จะนำทักษะต่างๆที่มีอยู่ มาใช้ได้หรือไม่ ในระดับใด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทักษะที่ตนเคยมีอยู่ และทักษะที่ได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าคนสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่ตนมีอยู่

วรรณกร หมอยาดี (2544) ได้ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึงคุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบความสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

พรนาวี ทิมเกิด (2548) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถว่า หมายถึงบุคคลมีการคาดหวังต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของตน โดยสามารถประเมินว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ด้วยทักษะความสามารถที่ตนมีอยู่

จากความหมายข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึงการที่บุคคลรับรู้และตัดสินใจว่าความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมบางอย่างใดสถานการณ์ใดเพียงใดด้วยทักษะความสามารถที่ตนมี และการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการพยายามในการกระทำ และสามารถใช้อำนาจการกระทำพฤติกรรมของบุคคลได้

แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura (1986) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง 4 แหล่งดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences)

Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่า เป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่า เขามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2. การใช้ตัวแบบ (Modeling) หรือการสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious experience) เป็นการที่สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ ลักษณะของการใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกว่าเขามีความสามารถที่จะทำได้นั้น ได้แก่ การแก้ปัญหาของบุคคลที่มีความกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ โดยที่ให้ดูตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองก็สามารถทำให้ลดความกลัวต่าง ๆ เหล่านั้นได้ (Kazdin, 1974)

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal persuasion) เป็นการบอกว่า บุคคลนั้นมีความสามารถ ที่จะประสบความสำเร็จได้ วิธีการดังกล่าวนั้นค่อนข้างใช้ง่ายและใช้กันทั่วไปซึ่ง Bandura ได้กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนัก ในการที่จะทำให้คนเราสามารถที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Evans, 1989) ซึ่งถ้าจะให้ได้ผล ควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

4. สภาวะทางกายและการกระตุ้นทางอารมณ์ (Physiological State and Emotional Arousal) การได้รับการกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองเช่นการอยู่ในสภาพที่ถูกข่มขู่ ทำให้เกิดความวิตกกังวลการตัดสินใจ และความเครียดของคนเรานั้นบางส่วน จะขึ้นอยู่กับการกระตุ้นทางสรีระ ถ้าร่างกายอยู่ในสภาวะที่พร้อมก็สามารถกระทำพฤติกรรมได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ แต่ถ้าร่างกายถูกกระตุ้นมากเกินไป โดยเฉพาะได้รับการกระตุ้นทางด้านอารมณ์ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความกลัว ความวิตกกังวลหรืออยู่ในสภาวะของความเครียด จะทำให้บุคคลไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาได้ดี อันนำไปสู่ประสบการณ์ของความล้มเหลว ซึ่งเป็นเหตุให้มีการรับรู้ความสามารถตนเองต่ำลง ด้วยเหตุนี้ถ้าบุคคลสามารถลดหรือระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ได้ จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองดีขึ้น อันจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถที่ดีขึ้นด้วย

พัฒนาการของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura (1994, 1997 อ้างถึงในอนันต์ ดุยพีรติส, 2547) ได้สรุปพัฒนาการของการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยครอบคลุมช่วงชีวิตไว้ซึ่งทุกคนจำเป็นจะต้องผ่านแต่จะไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นตามที่จะกล่าวก็ได้ พัฒนาการของการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีลำดับขั้นตอนดังนี้

การเกิดความเข้าใจในตนเอง

เด็กทารกยังไม่มีความสามารถในการเข้าใจตนเอง สิ่งที่ทำคือการสังเกตปฏิกิริยาของตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ถ้าทารกจะสังเกตตัวเองว่าการกระทำไหนที่ตนเองทำได้แล้วรับการตอบสนอง ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมหรือ การเขย่าสิ่งของต่างๆ เพื่อฟังเสียง เป็นต้น เมื่อทารกรับรู้ได้ว่าตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ จะเอาใจใส่ต่อการกระทำต่างๆ ของตนเองมากขึ้น และจะมีความสามารถในการเรียนรู้การตอบสนองสิ่งใหม่

การรับรู้ความสามารถของตนเองจากครอบครัว

เด็กเล็กจะมีการพัฒนา ประเมินและทดสอบร่างกายของตนเอง ความสามารถทางสังคม ทักษะด้านภาษา ทักษะทางปัญญาที่สามารถเข้าใจและจัดการกับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน พ่อแม่จะเป็นผู้มีบทบาทในการตอบสนองต่อการกระทำของเด็ก และเพิ่มโอกาสในการที่จะให้เด็กประสบการณ์ในการแสดงความสามารถ โดยเตรียมสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้สมบูรณ์ปลอดภัย และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการเคลื่อนไหว เพื่อจะได้สำรวจประสบการณ์ของความสามารถ ซึ่งในระยะแรกๆ ครอบครัวจะเป็นศูนย์กลาง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง บุคคลต่างๆ รวมถึงโครงสร้างของครอบครัว สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความแตกต่างในการประเมินความสามารถของตนเองจากการเปรียบเทียบทางสังคม

การรับรู้ความสามารถของตนเองโดยผ่านเพื่อน

ในความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อน ทำให้เด็กมีการรับรู้ความสามารถของตนเองกว้างมากขึ้น การรับรู้ความสามารถของตนเองที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนนั้น เด็กจะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของเด็กเป็นอย่างมาก โดยอาจจะช่วยเพิ่มการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง หรืออาจจะส่งผลเสียได้

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถทางปัญญาของตนเองจากโรงเรียน

โรงเรียนเป็นแหล่งจะช่วยพัฒนาความสามารถทางปัญญาและทางสังคมให้แก่เด็ก เนื่องจากเด็กจะเกิดการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมที่กว้างขึ้น เด็กจะได้รับการทดสอบความรู้และทักษะต่างๆ ในการคิดอย่างต่อเนื่อง ได้รับการประเมินและการเปรียบเทียบทางสังคม เด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาจะมีการพัฒนาความเข้าใจในความสามารถทางปัญญาของตนเอง จากการดูเพื่อนเป็นตัวอย่าง หรือการได้รับข้อมูลป้อนกลับจากครู ดังนั้นการจัดบรรยายการที่เหมาะสมในโรงเรียนจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ และการจัดให้เด็กมีการเรียนแบบ

มีส่วนร่วม (Cooperative learning) จะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในทางบวก และมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบรายบุคคลหรือแบบแข่งขัน

การรับรู้ความสามารถของตนเองในช่วงวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่ต้องการทำสิ่งที่ท้าทาย แปลกใหม่ ต้องเรียนรู้ทักษะต่างๆที่จะทำงานให้บรรลุและต้องการเรียนรู้ความสามารถใหม่ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเรียนรู้ที่จะจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาว สถานการณ์ต่างๆที่การรับรู้ความสามารถของตนเองมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น วัยรุ่นจะมีความเข้าใจในความสามารถของตนเองมากขึ้น และมั่นใจมากขึ้น โดยการเรียนรู้ว่าจะจัดการกับสภาพการณ์อันเป็นปัญหาที่ไม่เคยเจอจนสำเร็จ วัยรุ่นจัดเป็นวัยที่เสี่ยงมากกว่าวัยอื่นที่ผ่านมา เนื่องจากอาจเกิดความขัดแย้งกับครอบครัว วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเลือกเพื่อนที่มีระบบการให้คุณค่าและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับตนเอง เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นและยึดมั่นในมาตรฐานของพฤติกรรมของตนเอง โดยส่วนมากวัยรุ่นมักจะผ่านการปรับตัวช่วงนี้มาได้โดยไม่มีปัญหา วัยรุ่นตอนต้นที่เข้าสู่ช่วงวัยนี้ใหม่ๆอาจมีความรู้สึกว่าคุณเองไร้ความสามารถ ทำให้เกิดความไม่สบายใจ และไม่สามารถจัดการกับสภาพการณ์ใหม่ได้ และการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นเข้าสู่ผู้ใหญ่มักจะเกิดปัญหาหรือไม่ขึ้นอยู่กับความมั่นใจ หรือระดับของการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ได้รับจากประสบการณ์ของความสำเร็จในอดีต

การรับรู้ความสามารถของตนเองในช่วงวัยผู้ใหญ่

ในช่วงวัยนี้ บุคคลจะมีการเรียนรู้ที่จะจัดการกับความต้องการใหม่ๆที่เพิ่มขึ้น จากการเป็นเพื่อนต่างเพศ เป็นคู่สมรส เป็นพ่อแม่ หรืออาชีพต่างๆ และเมื่อบุคคลประสบความสำเร็จในการจัดการประสบการณ์เหล่านี้ จะช่วยเพิ่มความมั่นคงในการรับรู้ความสามารถตน ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจที่ขยายความสามารถและความสำเร็จนี้ออกไปอีก ส่วนบุคคลที่ไม่ประสบความสำเร็จ มักเกิดความทุกข์ใจ สงสัยตนเอง พบว่าผู้ใหญ่เหล่านั้นมักเกิดความเครียดและหดหู่กับชีวิต ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง บุคคลจะมีการจัดการกับงานในชีวิตประจำวันของตนเองที่แน่นอน นั่นคือจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการรับรู้ความสามารถของตนในส่วนของหน้าที่ประจำ แต่บุคคลอาจเกิดความไม่มั่นคงได้ เนื่องจากชีวิตนั้นไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบุคคลจำเป็นต้องปรับตัว และมีการย้อนกลับมาประเมินความสามารถของตนเองอีก ช่วงวัยนี้จะได้รับความกดดันจากผู้ที่อยู่ในวัยเยาว์กว่า เนื่องจากจะต้องมีผลการแข่งขันในหน้าที่การงาน และพลังความสามารถในการทำงานที่ได้จากการเปรียบเทียบทางสังคมกับคนที่อยู่ในวัยต่ำกว่า

การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองซ้ำในวัยสูงอายุ

การรับรู้ความสามารถของคนในวัยนี้ จะมีการประเมินความสามารถของตนเองในอดีต และมีความผิดพลาดในการประเมินความสามารถ ในวัยนี้จะมีมโนทัศน์เกี่ยวกับร่างกายว่าความสามารถทางร่างกายหลายอย่างลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ในช่วงวัยนี้จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ความสามารถ

ของตนเองทางปัญญาในเรื่องความจำ ความสามารถในการจำของวัยนี้จะลดลง บุคคลจะมั่นใจใน ความจำของตนเองต่ำลง ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถตนเองในการจำสูง จะนำไปสู่ความพยายาม ทางปัญญาในการที่จะระลึกจดจำ เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จในการจำได้ดีกว่า

การรับรู้ความสามารถแห่งตนมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลเริ่มตั้งแต่ก่อนทำพฤติกรรม ขณะที่ทำพฤติกรรม และผลการทำพฤติกรรมดังนี้

ก่อนทำพฤติกรรม ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง ตั้งเป้าหมายของการทำงานสูงและมีผลให้บุคคลต่อการกล้าตัดสินใจที่จะเลือกทำพฤติกรรมนั้นๆ รวมทั้งอยากมีส่วนร่วมในการทำพฤติกรรมนั้น (Schunk, 1991) และจะทำให้บุคคลไม่เกิดความหวาดหวั่นล่วงหน้าในการจะแสดงพฤติกรรมนั้นได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกที่จะทำพฤติกรรม โดยถ้าบุคคลรับรู้ความสามารถต่ำกว่าที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยง สถานการณ์ที่เชื่อว่าเกินความสามารถของตน

ขณะทำพฤติกรรม บุคคลที่รับรู้ตนเองว่ามีความสามารถ บุคคลจะมีความกระตือรือร้นในการทำ พฤติกรรมและชอบทำพฤติกรรมที่ทำทลายความสามารถเหล่านั้น มีความพยายาม มีแรงจูงใจที่จะทำ พฤติกรรมนั้นๆ ให้ประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลพบเจอปัญหาหรืออุปสรรค บุคคลจะไม่ย่อท้อและจะยิ่ง ทุ่มเทความสามารถให้มากขึ้น และใช้เวลานานในการแก้ปัญหาอุปสรรคนั้นๆ ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ ความสามารถต่ำ บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูง กล่าวคือ บุคคลจะลดความพยายาม เมื่อพบเจอปัญหาก็คือจะหวาดหวั่น เครียด และไม่สามารถกระทำพฤติกรรมได้ อย่างเต็มที่ ทำให้บุคคลไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำพฤติกรรมมากขึ้น และบุคคล จะให้สาเหตุความล้มเหลวว่าเกิดจากตนเองขาดความสามารถ (อ้างอิงในอุรารักษ์ ลำน้อย, 2551; Colin, 1985)

ผลของการทำพฤติกรรม บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถจะส่งผลต่อคุณภาพที่ดีของงาน ทำให้ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (Schunk, 1991)

การรับรู้ความสามารถของตนของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน และผันแปรตามมิติ (dimension) 3 ด้าน ดังนี้ (Bandura, 1977: 84-85; 1986: 396-397; 1997: 43)

1. มิติตามขนาด หรือความยากง่ายของพฤติกรรม (magnitude or level) หมายถึง การตัดสินใจ ความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่ต่างกัน อาจถูกแบ่งจากความยากง่ายของงานที่ บุคคลเชื่อว่าทำได้และเลือกทำในสถานการณ์นั้น การรับรู้ความสามารถของบุคคลขึ้นอยู่กับระดับความท้อ ทายหรืออุปสรรคต่างๆ หากไม่มีอุปสรรคกิจกรรมนั้นก็ง่ายต่อการกระทำและบุคคลจะรับรู้ความสามารถ ของตนในระดับที่สูงขึ้น

2. มิติตามความเข้มแข็งหรือความมั่นใจ (Strength) หมายถึง การที่บุคคลเชื่อว่าตนเองสามารถที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จได้ โดยใช้ความพยายามที่จะกระทำแม้ว่าจะประสบกับสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก ทำให้กิจกรรมที่บุคคลเลือกทำนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ

3. มิติความเป็นสากล (Generality) หมายถึง การที่บุคคลสามารถนำประสบการณ์ที่ตนเคยประสบความสำเร็จในการเผชิญกับสถานการณ์บางอย่างในอดีตมาปรับใช้กับกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เพิ่งพบเจอ และบุคคลจะเลือกตัดสินใจความสามารถของตนเฉพาะบางสถานการณ์หรือบางกิจกรรมที่เหมาะสมเท่านั้น

วิธีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

1. การสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious experience) หรือ การสังเกตตัวแบบ (model) ที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคล ยิ่งตัวแบบมีความคล้ายคลึงกับบุคคลมากเท่าไรก็ยิ่งมีอิทธิพลในการที่บุคคลจะเลียนแบบได้ Bandura (1977: 80-81) ได้แบ่งไว้ 2 ชนิดคือ

1.1 การสังเกตตัวแบบในสภาพการณ์จริง และการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง ข้อดี คือ การแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะชัดเจนและลอกเลียนแบบได้ดีขึ้น แต่ไม่สามารถคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าได้

1.2 ตัวแบบในรูปแบบสัญลักษณ์ (symbolic model) ได้แก่ การนำเสนอตัวแบบจากภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ การ์ตูน หนังสือ ฯลฯ การนำเสนอด้วยวิธีเหล่านี้สามารถเตรียมเรื่องราวของตัวแบบไว้ล่วงหน้าได้

Bandura (1986) กล่าวถึงผลจากการสังเกตตัวแบบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคล 3 ประการ ดังนี้

- 1) ตัวแบบช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ใหม่ จากการเรียนรู้ตัวแบบ
- 2) ตัวแบบช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เมื่อตัวแบบได้รับผลกรรมที่ไม่น่าพอใจ
- 3) ตัวแบบช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้แสดงออกมากขึ้น

การใช้ตัวแบบประกอบด้วย 4 กระบวนการดังนี้คือ

กระบวนการที่ 1 กระบวนการตั้งใจ (Attention processes) บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกต ถ้าเขาไม่มีความตั้งใจ และรับรู้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออก องค์ประกอบที่มีผลต่อกระบวนการตั้งใจ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. องค์ประกอบของตัวแบบเอง ตัวที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจที่จะสังเกต ต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัดเป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ซับซ้อนมาก เข้าใจง่ายและพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกควรค่าในการใช้ประโยชน์ 2. องค์ประกอบของผู้สังเกต ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ของผู้สังเกต ซึ่งรวมถึงการเห็น การได้ยิน การรับรู้ รสกลิ่น และสัมผัส ระดับของการรับรู้ความสามารถทางปัญญา ระดับของการตื่นตัว และความชอบที่เคยเรียนรู้มาก่อน

กระบวนการที่ 2 กระบวนการเก็บความจำ (Retention processes) บุคคลต้องจำจาดลักษณะของตัวแบบ และนำข้อมูลจากตัวแบบเป็นรูปของสัญลักษณ์ และจัดโครงสร้างเพื่อให้จดจำง่าย การที่บุคคลมีการเก็บความจำจึงสามารถมีพฤติกรรมเลียนแบบทันทีหรือแสดงพฤติกรรมเลียนแบบภายหลังเวลาผ่านไประยะหนึ่ง

กระบวนการที่ 3 กระบวนการกระทำ (Production processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้มาเป็นการกระทำ การได้ข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำของตนเองและเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้ จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมการเลียนแบบของตนเองเป็นที่พอใจ

กระบวนการที่ 4 กระบวนการจูงใจ (Motivation processes) พฤติกรรมที่ผู้สังเกตเรียนรู้จากตัวแบบอาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาหรือไม่ก็ได้ ย่อมขึ้นกับสิ่งล่อใจภายนอก ถ้าพฤติกรรมของตัวแบบได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจหรือสามารถหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ไม่พึงพอใจ จะมีแนวโน้มเลียนแบบสูง เพราะบุคคลเกิดความคาดหวังในผลลัพธ์เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดความรู้สึก ว่าตนคือผู้ได้รับผลที่น่าพอใจ

2. การกระทำที่ประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง (Enactive mastery experience) เมื่อบุคคลทำกิจกรรมประสบความสำเร็จจะช่วยส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคลที่สูงขึ้น โดยบุคคลจะเชื่อว่าหากตนทำกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันตนก็สามารถทำให้สำเร็จหรือผลออกมาในทางที่ดีได้เช่นเคย หากบุคคลมีการรับรู้ในความสามารถของตน บุคคลก็มักจะมีความพยายามทำกิจกรรมอย่างไม่ย่อท้อ แม้จะต้องพบกับอุปสรรคก็จะสามารถผ่านไปได้

3. การได้รับคำแนะนำ หรือพูดชักจูงด้วยคำบอก (Verbal persuasion) คือการที่ผู้อื่นซึ่งมีความสำคัญหรือเป็นที่เคารพนับถือของบุคคลนั้น (significant others) แสดงออกด้วยคำพูดว่า เขามีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคลนั้นว่าจะสามารถทำกิจกรรมนั้นๆผ่านไปได้ ทำให้บุคคลเกิดกำลังใจและมีความพยายามเพื่อที่จะกระทำกิจกรรมใดๆให้สำเร็จ

4. การกระตุ้นสภาวะทางสรีระและอารมณ์ (physiological and affective states) การให้สภาวะร่างกายและอารมณ์ของบุคคลเพื่อตัดสินความสามารถของบุคคล หากบุคคลเกิดความเครียด เหนื่อยล้าก็จะบั่นทอนการแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ได้ โดยที่อารมณ์ทางบวกสามารถกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของบุคคลได้ ดังนั้นจึงควรให้ร่างกายอยู่ในสภาวะผ่อนคลายไม่ตึงเครียดหรือวิตกกังวล

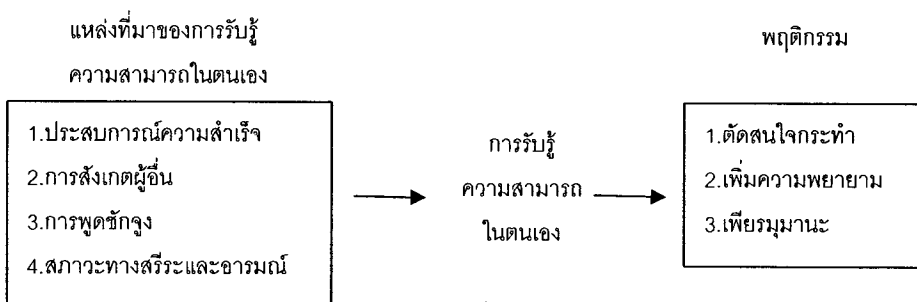
การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการตีความของบุคคลที่เฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรมภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ Bandura (1997) ได้เสนอว่า การประเมินการรับรู้ความสามารถ ควรวัดให้เฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่มีความยุ่งยาก และเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จตามที่คาดไว้ การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมี 2 อย่าง

1. วัดโดยการประเมินความเชื่อมั่นว่าคุณจะสามารถกระทำพฤติกรรมเฉพาะอย่างสำเร็จหรือไม่
2. วัดโดยการประเมินระดับความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ

ในการรับรู้ความสามารถของตนเองควรสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่น 3 มิติ คือ ความเชื่อมั่นในความเข้มแข็งหรือกำลังความสามารถของบุคคลนั้น (Strength) การรับรู้ความยากง่ายของพฤติกรรมนั้น (Magnitude) และความคาดหวังในความสามารถของตนที่จะนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่น (Generality)

การรับรู้ความสามารถของตนเองทำให้บุคคลเกิดตัดสินใจ เกิดความพยายามและเพียรมุมานะในการกระทำพฤติกรรมในที่สุด ดังแผนภาพ

แผนภาพ 4

การรับรู้ความสามารถของตนเองกับการทำนายพฤติกรรม (ดัดแปลงจาก Fitzgerald, 1991 อ้างถึงใน ทศนี้ ประสงค์กิตติคุณ, 2544: 6)

ผลของการรับรู้ความสามารถที่มีต่อตนเอง

ลูทีพัฒนา สบกาย (2533: 19-20) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถมีผลต่อตนเองในด้านต่างๆหลายด้านดังนี้

1. การเลือกแสดงพฤติกรรม บุคคลที่มีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสูงจะเลือกทำงานที่ทำทนายมีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งก็จะตรงข้ามกับผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถต่ำที่จะหลีกเลี่ยงงาน ให้อดอย ขาดความมั่นใจ ดังนั้นถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง ก็จะส่งผลต่อการเลือกแสดงพฤติกรรม และทำให้การแสดงพฤติกรรมนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

2. การใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งรับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงจะมีความกระตือรือร้นและใช้ความพยายาม ความมุ่งมั่น ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ตลอดเวลาและนานกว่าบุคคลซึ่งรับรู้ว่าคุณมีความสามารถต่ำ

3. การคิดและปฏิกริยาทางอารมณ์ การตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด และปฏิกริยาทางอารมณ์ของบุคคล ในระหว่างที่แสดงพฤติกรรมและมีผลต่อการคาดคะเนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ในอนาคตผู้ซึ่งมีการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงเมื่อพบปัญหาจะกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามมากขึ้น

4. การยอมรับผลที่เกิดจากพฤติกรรม บุคคลที่เชื่อในความสามารถของตนเองจะยอมรับผลต่างๆจากการแสดงพฤติกรรมของตน ถึงแม้จะล้มเหลวในบางครั้ง ก็จะไม่ท้อถอยและให้เหตุผลของความล้มเหลวได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป

5. การประสบความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีต ทำให้มีความมั่นใจว่าจะทำงานให้สำเร็จในครั้งต่อไป และนำไปสู่การทำงานที่ดีในอนาคต

จากผลของการรับรู้ความสามารถของตนเองในข้างต้นทำให้เห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลกระทบต่อตัวบุคคลในหลายๆด้าน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองให้มีขึ้นในตัวบุคคล โดยเฉพาะเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการแสดงพฤติกรรม (Relationship between Self-efficacy Judgment and Action)

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล คือการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างไรออกมา ถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสูง ก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นสูง ในขณะที่เดียวกันถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองต่ำ ก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่ำหรืออาจจะไม่มีการแสดงพฤติกรรมนั้น ถึงกระนั้น Bandura (1986: 395-398) กล่าวไว้ว่า ถึงแม้การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งได้แก่

1. ขาดสิ่งจูงใจหรือถูกสถานการณ์ภายนอกบังคับให้ทำ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงออกอาจจะไม่แสดงพฤติกรรม การขาดแรงจูงใจหรือปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยให้กระทำหรือบุคคลไม่เต็มใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น

2. การตัดสินใจผลกรรมที่ผิดพลาดไปกล่าวคือ การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับผลกรรมที่ตนเองจะได้รับหลังจากแสดงพฤติกรรมผิดพลาดไป จะทำให้บุคคลรู้สึกที่ไม่คุ้มค่าที่ตนจะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ส่งผลให้บุคคลตัดสินใจที่จะไม่แสดงพฤติกรรม

3. ความไม่ทันเหตุการณ์ในการประเมินความสามารถของตนเอง เนื่องจากประสบการณ์ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การที่บุคคลประเมินตนเองตลอดเวลา จะทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจความสามารถของตนเองผิดพลาดไป จะมีผลทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรม

4. บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยภาพรวมสูง อาจจะไม่แสดงพฤติกรรมออกมา เพราะเมื่อให้เขากระทำพฤติกรรมที่เป็นทักษะย่อยๆ เขาจะไม่เห็นความสำคัญ

5. การประเมินความสำคัญของทักษะย่อยๆ ที่จำเป็นต้องให้ในการแสดงพฤติกรรมผิดพลาด คือ บุคคลคิดว่าตนเองขาดทักษะหรือไม่มีทักษะด้านต่างๆ เพียงพอ ทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรม

6. เป้าหมายของการกระทำมีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน และเป้าหมายนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือยากไป อาจจะทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรมออกมา

7. การรู้จักตนเองที่ไม่ถูกต้อง บุคคลที่ไม่รู้จักตนเองหรือไม่ถูกต้องอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่มีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน ถูกบังคับให้กระทำ หรือได้ข้อมูลภายนอกมาอย่างไม่ถูกต้อง ก็มีผลทำให้บุคคลตัดสินใจในการไม่แสดงพฤติกรรมออกมา

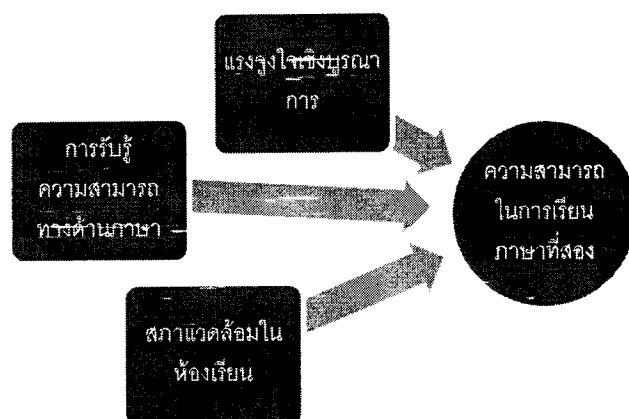
ในการที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาให้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น ควรควบคุมไม่ให้มีปัจจัยดังกล่าว ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของบุคคล และถ้าสามารถควบคุมได้แล้ว จะเป็นการช่วยให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเต็มที่และมีความมั่นใจ อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จ

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนภาษาที่สอง

ในการเรียนภาษาเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านอารมณ์ (Emotional factor) ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในตัวผู้เรียนกับองค์ประกอบภายนอก องค์ประกอบภายในตัวผู้เรียน เช่น ความสนใจ เจตคติ ความวิตกกังวลและการรับรู้ความสามารถของตนเอง องค์ประกอบภายในเหล่านี้จะมีผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาของบุคคล ซึ่ง Krashen and Terrell (1983 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539) ได้เสนอสมมุติฐานของการกลั่นกรองความรู้สึก (The Affective Filter Hypothesis) ตามทฤษฎีการเรียนภาษาที่สองไว้ว่า องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาที่สอง คือ

- 1) แรงจูงใจ (motivation) ผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาสูง จะสามารถรับตัวป้อนภาษาได้ดีกว่า
- 2) ความมั่นใจในตนเอง (self-confidence) ผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง และมีจินตนาการเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี จะสามารถรับภาษาที่สองได้ดีกว่า
- 3) ความวิตกกังวล (anxiety) ผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำ จะสามารถรับภาษาที่สองได้ดีกว่า

Clement and Kruidenier (1989 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539) ได้เสนอองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สองไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพ 5

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง

Clement and Kruidenier ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาเป็นตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรง (Learner variable) ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นแรงผลักดันเบื้องต้น (Primary force) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเรียนหรือการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาที่สอง โดยผู้ที่รู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงจะเกิดความมั่นใจในตนเอง มีความวิตกกังวลน้อย เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาได้ รวมทั้งการรับรู้ว่าคุณเองสามารถใช้ภาษาที่สองได้ในชีวิตจริงที่นอกเหนือจากในห้องเรียน

การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม (Perceived Social expectation)

“ความคาดหวัง” หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำได้สิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนา โดยใช้ความคาดหวังเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมต่อบุคคลที่ตนคาดหวังในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกัน เพราะแต่ละคนมีความคิดและความต้องการต่างกัน อันทำให้พฤติกรรมทางสังคมที่ถูกกำหนดจากความคาดหวังของบุคคลอื่น และความต้องการส่วนตัวของตนเองต่างกันด้วย (Getzels, James & Ronall, 1964) มารดาให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของลูก ย่อมคาดหวังให้ลูกทำดีที่สุดเพื่อตัวเองได้ ในเมื่อการแสดงออกที่ดีที่สุดต่อความรู้สึก คือการกระทำที่ดีที่สุด การให้ลูกรู้จักรับผิดชอบการกระทำของตนเอง วัยรุ่นจะได้โตเป็นผู้ใหญ่และเขาสามารถทำในสิ่งที่บิดามารดาต้องการได้ ถ้าเด็กไม่สามารถทำตามที่บิดามารดาคาดหวังได้ ก็จะทำให้เด็กเกิดความเครียด รู้สึกอึดอัด ขาดความเป็นตัวของตัวเองและมองว่าตนไร้ความสามารถ แต่ถ้าสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จตามที่บิดามารดาคาดหวังได้เด็กก็จะมีกำลังใจ เมื่อเด็กเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับคน

อื่นๆ ซึ่งในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมบุคคลจะถูกคาดหวังในพฤติกรรม(Expectations from Others) และรับรู้ความหมายโดยนัยจากการกระทำหรือปฏิกิริยาโต้ตอบจากผู้อื่น ด้วยเหตุนี้เอกลักษณ์จึงเป็นระบบที่มีพื้นฐานอยู่บนปฏิกิริยาตอบสนองต่อตนเองของเด็ก การรับรู้ถึงการคาดหวัง การตอบสนองของคนอื่นๆ และการโต้ตอบความเป็นจริงร่วมกันทางสังคม และมีการรับรู้ถึงความคาดหวังทางสังคมต่อพฤติกรรมต่างๆของบุคคลในฐานะสมาชิกของสังคมนั้นๆ จะทำให้เด็กมีความรู้สึกนึกคิด มีการกระทำที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและความคาดหวังจากบุคคลภายนอก (Expectation of Significant Outsiders) จากบุคคลที่เด็กให้ความสำคัญ เช่น ครู เพื่อน ฯลฯ รวมทั้ง ความคาดหวังทางสังคม (Social expectation) รอบข้างที่มีต่อ เพศ บทบาทหน้าที่ ล้วนมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการแสดงพฤติกรรมของเด็ก

ดังนั้นการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรอบข้างของตนเอง คาดหวังในตนเองให้ความสำคัญกับการแสดงพฤติกรรมการกระทำ บทบาทต่างๆในฐานะสมาชิกของสังคม

ลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึงความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่เกิดในปัจจุบัน ทำให้ดำเนินการวางแผน นำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งมีการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ผู้ที่มีการลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ที่สามารถคิดถึงเหตุการณ์ระยะยาวในอนาคตและมีความสามารถด้านสติปัญญา มีสุขภาพที่ดี สามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม และการแสดงออกถึงการลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลนั้น เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมอดได้รอได้(Mischel, 1974 อ้างถึงในสุทธิชา กลิ่นบุหงา, 2540) และมีผู้ให้ความสามารถกับการลักษณะมุ่งอนาคตดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2520) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ ในสถานการณ์ต่างๆ เช่นการรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนรางวัลเล็ก ซึ่งได้รับทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเอง เพราะเล็งเป็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

สุทธิชา กลิ่นบุหงา (2540) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล มีการควบคุมตนเอง เพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต และสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และในการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ถึงอนาคตของตนเองได้ ให้ความสำคัญของอนาคต สามารถ

ตัดสินใจกระทำ สามารถหาทางแก้ปัญหา และวางแผนขั้นตอนดำเนินการเพื่อผลในอนาคต สามารถควบคุมตัวเอง และมีความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในชีวิต

ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

(Mischel, 1974 อ้างถึงในสมดุล ชาญนวงศ์, 2533) กล่าวถึงบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและมีการควบคุมตนเองสูงไว้ดังนี้

1. สามารถวางแผน และสามารถคาดการณ์ถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
2. สามารถอดได้รอได้
3. มีความเชื่อถือในผลการกระทำว่า ทำดียอมได้ตีตอบแทน
4. เป็นบุคคลที่สามารถปรากฏการณ์ต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล
5. สามารถงดเว้นจากการกระทำบางชนิดที่สังคมไม่ยอมรับ หรือเป็นผลเสียต่อสุขภาพได้

ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนาน โดยมีอิทธิพลของวัฒนธรรมประเพณี การเรียนรู้ทางสังคมจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคม โดยเฉพาะพ่อแม่ และปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น การเรียนรู้ การคิด พัฒนาการทางสังคมของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง (อัมพร วงศ์ใหญ่, 2541: 27) ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะในอนาคตจำแนกได้เป็น 2 ด้านคือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม และด้านพัฒนาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะมุ่งอนาคตมีรากฐานจากการเรียนรู้ทางสังคม เกิดจากผลของความคิด ความคาดหวังว่าพฤติกรรมที่ตนกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลบางอย่าง ในสถานการณ์ที่กำหนด รวมกับความคาดหวังเกี่ยวกับคุณค่าของผลตอบแทนที่ตามมา (Mischel, 1974: 253 อ้างถึงใน สุพจน์ พันธุ์นิยม, 2535:23)

Kay (1975 อ้างถึงในดวงเดือน พันธุ์นาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันท์, 2520: 37) เชื่อว่าลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลเกิดจากความมั่นคงทางสังคมของบุคคลและบุคคลต้องเคยได้รับประสบการณ์ที่ตนรอคอยนั้น จริงๆ ในที่สุด การที่เด็กเรียนรู้ว่าควรอดใจรอ นั้น ส่วนมากจะเกิดในเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้น เพราะครอบครัวยากจนยอมไม่สามารถหาสิ่งของให้เด็กได้ตามสัญญา ทำให้เด็กหมดความเชื่อถือในอนาคต และจะมุ่งปัจจุบันแทน Kay เชื่อว่าบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเกิดความมานะพยายามในการทำสิ่งต่างๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำได้สำเร็จดังที่เคยประสบมาแล้ว ดังนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

Mischel และคนอื่นๆ (1966, 1974 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุ์นาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันท์, 2520: 36) กล่าวว่า การที่บุคคลเลือกชะลอการบำบัดความต้องการของตนเองนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลอีกมาก

เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม การมุ่งสัมฤทธิ์ผล การปรับตัว ความฉลาด และสภาวะทางสังคม วัฒนธรรมและครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุ

Nurmi (1991: 2-10) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่ซับซ้อนที่พัฒนาขึ้นในตัวบุคคล อย่างเป็นทางการ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) Future-oriented motives, interests, and goals. ในขั้นนี้บุคคลจะมีการตั้งเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องให้เกิดขึ้นในอนาคตซึ่งบุคคลมีอยู่
- 2) Future-oriented planning ในขั้นนี้บุคคลมีการวางแผนปฏิบัติการเพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในขั้นต้นแรก มีการตัดสินใจเลือกวิธีการ แนวทางที่เหมาะสมว่าวิธีการหรือแนวทางนั้นจะนำไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่
- 3) Evaluation of the future เป็นขั้นการประเมินความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในอนาคต ตลอดจนแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผลตอบแทนที่ได้รับจะส่งผลกระทบต่อกรณีลักษณะการมุ่งอนาคตของบุคคล กล่าวคือหากเป็นไปตามที่บุคคลคาดหวังหรือต้องการ บุคคลก็จะมีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มมากขึ้น แต่หากสิ่งที่คาดหวังไม่เกิดขึ้นบุคคลก็จะขาดความเชื่อถือในอนาคต

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523: 7-10) แบ่งความคาดหวังในอนาคตของเยาวชนไทยซึ่งมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตไว้เป็นด้านต่างๆ ดังนี้คือ

- 1) ด้านการศึกษา คือ คาดหวังว่าตนจะสามารถสำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุดตามต้องการ
- 2) ด้านครอบครัว คือ คาดหวังว่าตนจะได้แต่งงานและสร้างฐานะครอบครัวให้มั่นคงในอนาคต
- 3) ด้านการประกอบอาชีพ คือ คาดหวังว่าตนจะประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถที่มี
- 4) ด้านสังคม คือ คาดหวังว่าตนจะได้มีส่วนช่วยแก้ปัญหาสังคม และเสียสละเพื่อสังคม
- 5) ด้านส่วนตัว คือ คาดหวังว่าตนจะเป็นคนใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 6) ด้านศาสนา คือ คาดหวังว่าตนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

ลักษณะมุ่งอนาคตกับพัฒนาการด้านสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erickson (อ้างถึงใน นวลละออ สุภาพล, 2527: 90-95) เป็นระยะที่เด็กมีความเจริญเติบโตและมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เขาต้องการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่ เป็นระยะที่เด็กไตร่ตรองถึง อนาคต ทำให้เด็กวัยนี้มีความเชื่อมั่นว่าเขาจะประสบความสำเร็จในอนาคต Erickson เน้นว่าความรู้สึกและนิสัยในการทำงานของแต่ละคนขึ้นอยู่กับกรมีความรู้สึกอุตสาหกรรมวัยนั้นเพียรซึ่งกำลังพัฒนาในช่วงนี้ พัฒนาการระยะนี้มีผล

ต่อวัยรุ่น โดยทั่วไปวัยรุ่นมักชอบทำกิจกรรมต่างๆ เกินความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดความกลัวความผิดพลาด หรือความล้มเหลว ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้เขาพยายามทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ เป็นระยะของพัฒนาการที่เด็กเริ่มแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีความคิดเกี่ยวกับอนาคต ลักษณะต่างๆ ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กวัยรุ่น

ลักษณะมุ่งอนาคตกับพัฒนาการทางปัญญา

การมุ่งอนาคตจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิด และเข้าใจปัญหา เนื่องจากบุคคลที่มีการมุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าสิ่งเล็กน้อยในปัจจุบัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีการมุ่งอนาคต ต้องเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางการคิดที่เป็นนามธรรม (Formal Operation) ทั้งนี้เพราะการคาดว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น เป็นสิ่งที่ยังไม่มีตัวตน ต้องอาศัยการอ้างอิงซึ่งอยู่ในรูปนามธรรมหรือสัญลักษณ์ (สุรพงษ์ ชูเดช, 2526 อ้างถึงใน สุพิชชา กลิ่นบุหงา, 2540: 15)

ลักษณะมุ่งอนาคตกับอายุ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2520) ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต โดยใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต พบว่าเพศหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเพศชาย และพบว่าผู้ที่มีความอายุน้อยมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า และได้สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของคนไทยนั้นมีความสัมพันธ์เป็นเส้นโค้งกับอายุตั้งแต่บุคคลเป็นทารกจนกระทั่งถึงวัยรุ่นตอนต้น และลดลงเมื่อบุคคลย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลาง

การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต

แนวทางการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต เกิดจากการสะสมการเรียนรู้ ประสบการณ์ตั้งแต่เกิดของบุคคล ความสามารถที่จะทำนายสิ่งที่จะเกิดในอนาคตได้แม่นยำพอสมควร ลักษณะมุ่งอนาคตมีมากในสังคมที่เจริญ ส่วนในสังคมที่แร้นแค้นบุคคลมักมุ่งปัจจุบันมากกว่าการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2530: 106)

ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ควรส่งเสริมให้เด็กทุกคนมี หากเด็กมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย (พนิดา สิ้นสุวรรณ, 2527: 34)

รัตนา ประเสริฐสม (2526: 38) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาให้บุคคลมุ่งอนาคตว่าจะต้องพิจารณาองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1) แรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดการมุ่งเวลาในอนาคต

- 2) การอดได้รอได้ และต้องเรียนรู้การควบคุมการกระทำ และยับยั้งสิ่งที่ต้องการกระทำให้ทันทีทันใด
- 3) ความสามารถที่จะใช้สัญลักษณ์ที่จะเข้าใจในอนาคต เช่น ความเข้าใจในภาษา ซึ่งเป็นความสามารถในการใช้สัญลักษณ์ได้

เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2527: 15-37) เสนอการปลูกฝังลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตสำหรับครอบครัวและโรงเรียน โดยสรุปดังนี้

1) บทบาทครอบครัว บิดา มารดา ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การรู้คุณค่าของเวลา และการปลูกฝังวัยรุ่นให้เป็นผู้ที่มุ่งอนาคต โดยใช้วิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสม นอกจากนี้ การฝึกหัดการใช้เหตุผล การกระตุ้นให้วางแผนเกี่ยวกับการเรียนต่อ หรือวางแผนเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง เป็นต้น

2) บทบาทในโรงเรียน ครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ โดยใช้วิธีสนับสนุนให้นักเรียนริเริ่มในการทำงาน และมีความพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ยกย่องนักเรียนที่ทำตนเป็นผู้มุ่งอนาคต กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้มุ่งอนาคตด้วย

Wright (1975 อ้างถึงในดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2530: 107-108) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตในบุคคลนั้นได้มาจากวิธีการวัดลักษณะการมุ่งอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2530: 107-108) เสนอวิธีการกระตุ้นลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลไว้ โดยมีวิธีการดังนี้

- 1) ให้เขียนเรื่องราวของตนเองที่เกี่ยวกับปัจจุบันและอนาคต และการวางแผนการใช้ชีวิต
 - 2) ให้เขียนนวนิยายชีวิต ซึ่งกำหนดช่วงเวลา เช่น ตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ หรือจากปู่ไปถึงหลาน เป็นต้น
 - 3) ฝึกวางแผนงานระยะยาวของหน่วยงาน โดยเป็นแผน 5ปี 7ปี ฝึกวางตัวบุคคลเพื่อเตรียมการที่จะทำงานใหญ่ในอนาคต เป็นต้น
 - 4) ฝึกเล่นหมากรุก หรือเกมส์ เพื่อจะเอาชนะ
 - 5) ให้แบบอย่างของการวางแผนระยะยาว หรือการบรรลุเป้าประสงค์บางประการในอนาคต
- บุญรับ ศักดิ์มณี (2532: 16-17) เสนอแนวทางในการพัฒนาการมุ่งอนาคต ไว้เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้
- 1) ให้รู้จักความของการมุ่งอนาคต ว่าหมายถึงความสามารถทางการรู้ และการคิด ตลอดจนการรับรู้ถึงสิ่งที่อาจเกิดได้ในอนาคต สิ่งที่เกิดในอนาคตนั้นในขณะที่ยังมีลักษณะเป็นนามธรรมยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรม วิธีการฝึกให้บุคคลรู้จักความหมายของการมุ่งอนาคตนี้ กระตุ้นโดยให้บุคคลรู้จักคิดถึงสิ่งที่อาจจะเกิดในอนาคตอันใกล้และไกลอย่างมีเหตุผล เพื่อฝึกการรู้ การคิดและเข้าใจความหมายของการมุ่งอนาคต

2) ให้เห็นความสำคัญของการมุ่งอนาคต ว่าหมายถึงการแจ้ง หรือแสดงให้ทราบถึงประโยชน์ของการมุ่งอนาคต และโทษของการไม่มุ่งอนาคต อันจะเกิดกับบุคคลและสังคมในแง่มุมต่างๆ เช่น ผลเสียอันเกิดจากการไม่มุ่งอนาคต อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

3) ให้รู้จักคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ว่าหมายถึงการวางแผนและขั้นตอนการดำเนินการ หรือเข้าใจการเกิดและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ หรือความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ข้างหน้า ทำให้บุคคลรู้จักวางแผนการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2533: 14-17) กล่าวว่า การสอนเด็กให้มีลักษณะมุ่งอนาคต ทำได้โดยวิธีดังนี้

1) ให้มองอนาคตด้วยทัศนคติของตนเอง เช่น มองโลกข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างใด และตนเองจะต้องมีความรู้ ความสามารถอย่างไร จึงจะมีชีวิตอยู่ในโลกเช่นนั้นได้อย่างเหมาะสม

2) เน้นการหาทางเลือกในอนาคต โดยให้ศึกษาวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้อยู่ดีมีสุข

3) ให้นักเรียนเข้าใจยุทธวิธีต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการคาดคะเนอนาคต

4) มุ่งให้เข้าใจสภาพและแนวโน้มของความสามารถที่มนุษย์ควรจะพัฒนาในอนาคต

ทฤษฎีพัฒนาการช่วงวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเจริญเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (Steinberg, 1993) เป็นวัยแห่งการสร้างความเป็นเอกลักษณ์แห่งตน และความรู้สึกมีคุณค่าในตน รวมทั้งจะต้องมีการปรับภาพลักษณ์เกี่ยวกับร่างกายของตน มีการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาไปสู่การมีวุฒิภาวะมากขึ้น ปรับพฤติกรรมให้มีวุฒิภาวะตามการคาดหวังของสังคม มีระบบค่านิยมของตนเอง และมีการเตรียมพร้อมสำหรับบทบาทของผู้ใหญ่ (Ingersoll, 1989) วัยรุ่นเป็นพัฒนาการที่อยู่ในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (Santrock, 1998)

1. **วัยแรกรุ่น (Puberty)** วัยนี้คาบเกี่ยวระหว่างช่วงปลายวัยเด็กกับการเริ่มจะเข้าสู่วัยรุ่น

เด็กหญิงที่เริ่มเข้าสู่วัยนี้อายุอยู่ระหว่าง 11-13 ปี ส่วนเด็กชายอายุจะอยู่ระหว่าง 13-15 ปี โดยจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านขนาดและสัดส่วนของร่างกาย ต่อมาเพศเริ่มทำงาน ซึ่งนำไปสู่การมีวุฒิภาวะทางเพศ เด็กในวัยนี้จะสับสน ปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงอาจหงุดหงิดง่าย มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรง มีพฤติกรรมแยกตัวจากคนในครอบครัว รู้สึกว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ไม่เห็นใจตน

2. **วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence)** ช่วงวัยนี้จะมีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว เด็กหญิงอายุระหว่าง 13-15 ปี ส่วนเด็กชายอายุจะอยู่ระหว่าง 15-17 ปี ในวัยนี้เด็กจะเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองและให้ความสนใจไปที่ลักษณะทางร่างกายของตน และยอมรับลักษณะทางกายของตนเองจากคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเป็นช่วงที่เกิดการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอย่างมาก

3. **วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence)** เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 15-18 ปี ส่วนเด็กชาย จะอยู่ในช่วง 17-19 ปี ช่วงนี้การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายลดน้อยลง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลง ด้านอื่นๆ มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะด้านความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ มีขอบเขต กว้างไกลไปอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นช่วงนี้จะมีความเป็นหญิง ชาย ที่เด่นชัด มีความดึงดูดและ สนใจในเพศตรงข้าม มีความรักสวยรักงาม ชอบมีบทบาทอยู่ในกลุ่มในสังคม ต้องการการ ยอมรับจากสังคม และมีการตระหนักถึงเป้าหมายด้านอาชีพ เด็กจึงพยายามทำความเข้าใจ กับปัญหาและสิ่งต่างๆมากขึ้น สนใจศึกษาหาความรู้ตามความถนัดของตนเอง เพื่อนยังคงมี บทบาท แต่เด็กก็จะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น นอกจากนี้ในด้านอารมณ์ก็ยังค่อนข้างรุนแรงแต่ เด็กก็เรียนรู้ที่จะพยายามควบคุมอารมณ์มากขึ้น
4. **วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence)** เป็นระยะที่พัฒนาการด้านต่างๆ เข้าสู่วุฒิภาวะอย่าง สมบูรณ์ เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 18-20 ปี ส่วนเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 19-21 ปี วัยรุ่นจะ มีเอกลักษณ์ของตนเอง พยายามคิดและตัดสินใจเรื่องต่างๆด้วยตนเอง ความต้องการการเห็น ด้วยจากเพื่อนๆ จะเริ่มหายไป เริ่มสนใจอาชีพอย่างจริงจัง รู้จักวางแผนชีวิตสำหรับอนาคต พยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคม มีความต้องการในการสร้างความประทับใจในเรื่องต่างๆ ต้องการพิสูจน์ว่าตนมีความสามารถที่จะทำได้ รู้จักอดกลั้น และชมอารมณ์ และเริ่มคิดถึง คู่ครอง

พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น

ในช่วงวัยรุ่นลักษณะทางสังคมของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และสติปัญญา รวมกับความคาดหวังของสังคม จึงทำให้เด็กในวัยนี้ ต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวทางสังคมอย่างมาก เด็กจะสามารถพัฒนาลักษณะทางสังคมไปสู่การเป็น ผู้ใหญ่ที่เป็นอิสระสามารถพึ่งพาและรับผิดชอบตนเองได้ เด็กจึงเปลี่ยนจากชีวิตทางสังคมที่ใกล้ชิดผูกพัน ในครอบครัว ออกไปสู่สังคมวงกว้างขึ้น เมื่อวัยรุ่นมีวุฒิภาวะทางกายและความสามารถทางสติปัญญาใน การเรียนรู้ การคิดมากขึ้น เด็กจึงต้องการเป็นตัวของตัวเอง และไม่ชอบที่ผู้ใหญ่เข้ามาก้าวร้าวหรือบงการ เรื่องส่วนตัวของเขา วัยรุ่นจึงอาจดูดี ไม่อ่อนน้อมเชื่อฟังเหมือนเมื่อตอนเป็นเด็ก ซึ่งหากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจความต้องการหรือลักษณะทางสังคมของเด็กวัยรุ่นก็อาจทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย ก่อปัญหาใน ครอบครัวได้

(Erikson, 1963) ได้กล่าวว่า การเข้าใจในเอกลักษณ์แห่งตนกับความรู้สึกสับสนในบทบาทแห่งตน (Identity vs identity confusion) เป็นขั้นพัฒนาการของวัยรุ่น อายุประมาณ 12-19 ปี เป็นระยะที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว วัยรุ่นไม่ค่อยคล้อยตามผู้ใหญ่เหมือนที่ผ่านมา หากได้ทดลอง ทำและเรียนรู้บทบาทต่างๆ ได้ค้นพบและประเมินตนเองว่าตนคือใคร มีคุณลักษณะและองค์ประกอบต่างๆ

อย่างไรบ้าง ต้องการอะไร มีความสามารถอย่างไร จะเลือกศึกษาและจะดำเนินชีวิตไปในทิศทางใดแล้ว ก็แสดงว่า เด็กเกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์แห่งตน ส่วนวัยรุ่นที่ต้องทำอะไรตามที่พ่อแม่คาดหวัง หรือเลือกศึกษา โดยไม่ได้ประเมินตนเองอย่างเข้าใจนั้นจะนำไปสู่การกระทำสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้ไม่ดีเท่าที่ควร หรือไม่ตรงกับความต้องการลึกๆของตน นั่นคือเขาจะรู้สึกสับสนในเอกลักษณ์และบทบาทแห่งตน อันไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาการของบุคคลในวัยนี้และอาจเชื่อมโยงไปสู่วัยอื่นๆ

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น

การที่เด็กวัยรุ่นจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการที่เหมาะสมในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ของสังคมที่สำคัญ คือบ้าน โรงเรียนและชุมชน ต่างก็มีบทบาทที่จะหล่อหลอม ลักษณะการเติบโตของเด็กวัยรุ่นว่าจะเป็นไปในทิศทางใด

บทบาทของบ้าน เป็นสถาบันหลัก ที่มีความสำคัญในการวางรากฐานและหล่อหลอมลักษณะต่างๆ ของเด็กวัยรุ่น ควรเริ่มตั้งแต่ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การรู้จักปรับตัวเข้าหากัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ให้ความรักและความเข้าใจต่อกัน ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน และกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์ในแง่ของการปรับตัวและการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมที่หลากหลาย

บทบาทของโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่สำคัญในการให้ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาการ และอาชีพ รวมทั้งการอบรม ขัดเกลา พัฒนาคุณลักษณะด้านต่างๆ ของเด็กวัยรุ่น จึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบ้าน ซึ่งควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ที่ดี ในการให้ความรัก ความเข้าใจ การเอาใจใส่ ทำให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ตัวอย่าง หรือซึมซับพัฒนาการในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นไปโดยธรรมชาติ มีการสร้างกิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกัน จัดให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกฝนเรื่องกิริยามารยาททางสังคมต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมวัยรุ่นในการเข้าสู่สังคม และเป็นคนที่มีความประพฤติตามความคาดหวังของสังคม

บทบาทของชุมชน ชุมชนในที่นี้หมายถึงชุมชนรอบๆ ที่เด็กอาศัย และชุมชนที่ขยายกว้าง ไปจนถึงสังคมใหญ่ สิ่งต่างๆ ในชุมชนและสังคมที่เด็กได้ประสบจะมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็ก ซึ่งอาจทำได้โดย ผู้ใหญ่หรือคนในชุมชนควรจะเป็นแบบอย่างในการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มวัยรุ่นด้วย ซึ่งจะช่วยพัฒนาการปรับตัวและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมให้กับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมหรือจัดกิจกรรมในชุมชนประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่น อันจะทำให้เด็กเกิดความรักและหวงแหนในวัฒนธรรมของชุมชน หรือส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่น

การปรับตัวทางสังคมเป็นความสามารถของบุคคลที่จะปรับพฤติกรรมของตนให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในฐานะและบทบาทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งการที่เด็กวัยรุ่นจะสามารถปรับตัวทางสังคมได้นั้น จะต้องมีการเข้าใจลักษณะของสังคมที่ตนอยู่ เข้าใจบทบาทของตนในสังคมนั้น และรู้จักแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบทบาทที่สังคมคาดหวัง ซึ่งการที่เด็กวัยรุ่นจะรู้และเข้าใจรวมทั้งกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความคาดหวังทางสังคมได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้คือ

1. **ครอบครัว** ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจากครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก็จะหล่อหลอมพื้นฐานการปรับตัวทางสังคมที่ดีให้กับเด็ก แต่หากได้รับการปลูกฝังในทางลบ มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันในครอบครัว ก็จะส่งผลให้เด็กมองผู้อื่น มองตนเองในด้านร้าย ขาดทักษะทางสังคมในการปรับตัวต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2. **โรงเรียน** การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนและครู การเรียนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมุ่งเน้นให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยให้เด็กเรียนรู้ถึงการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

3. **ประสบการณ์และการเรียนรู้ในบทบาททางสังคม** เด็กวัยรุ่นที่มีโอกาสได้เข้าร่วมหรือฝึกฝนการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบหรือทำหน้าที่ในฐานะคนหนึ่งของคนหนึ่งของสังคม จะช่วยพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

ลักษณะการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นที่เหมาะสม

การปรับตัวทางสังคมในวัยรุ่น เป็นเครื่องบ่งชี้การปรับตัวทางสังคมในวัยผู้ใหญ่ หากปรับตัวได้เหมาะสมก็สามารถทำงาน หรือประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข วัยรุ่นที่มีการปรับตัวที่เหมาะสมควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานของสังคมได้ ซึ่งเกิดจากการที่วัยรุ่นรู้และเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมว่ามีความจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไร

2. มีทักษะทางสังคม สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ ทักษะทางสังคมพื้นฐาน ได้แก่ การพูดคุยสนทนา การฟัง การมองผู้อื่นและมองตนเองในแง่บวก มารยาททางสังคม และการรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นต้น

3. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และพี่น้อง

4. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

5. ปรับตัวเข้ากับสังคมของโรงเรียนได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนที่โรงเรียน

6. สามารถทำงานหรือร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้

7. มีความรับผิดชอบต่อคำพูด สัญญา และสิ่งต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ หรือได้รับมอบหมาย

8. ตระหนักถึงชุมชนและสังคม มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคมที่ตนอยู่ รวมทั้งมีส่วนช่วยรับผิดชอบหรือพัฒนาชุมชน สังคม ในสิ่งที่ตนสามารถทำได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

น้ำฝน ทองตันไตรย์ (2541) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนในการป้องกันภาวะอ้วนกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันภาวะอ้วนในวัยรุ่นหญิง พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนมีความสัมพันธ์ในการป้องกันภาวะอ้วนในวัยรุ่นหญิงได้

ทับทิม ปัตตะพงษ์ (2545) ศึกษาการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตน และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในการควบคุมน้ำหนักของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 14-16 ปี จำนวน 180 คน ผลพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมน้ำหนัก โดยการควบคุมการปฏิบัติในเรื่องอาหารและการออกกำลังกาย คือปัจจัยที่ช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

จิตติมา จุมทอง (2538) ศึกษาผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสูงวิทยา จ.ลพบุรี จำนวน 40 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มแรกได้รับการฝึกการสอนตนเองในระยะแรกก่อนเริ่มการทดลอง กลุ่มที่สองไม่ได้รับการฝึกสอนตนเอง จากนั้นให้เด็กทั้งสองกลุ่มได้รับการสอน และทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ครั้ง และทำการทดสอบการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ผลพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกสอนตนเองก่อนเริ่มการทดลองมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกสอนตนเองก่อนเริ่มการทดลอง

กรรณิการ์ณ จิตต์บรรเทา (2539) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ

วรรณกร หมอยาดี (2544) ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มคณะ ผลสัมฤทธิ์ที่ต่อการรับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน จำนวน 78 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 39 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค แบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่าการก่อนเริ่มการทดลอง และหลังการทดลองนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิคแบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนแบบปกติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Magaret Lee White (1995) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับ ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนเกรด 3 และเกรด 6 จำนวน 120 คน ของเขตชนบทในรัฐนิวเจอร์ซีย์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบสอบ ผลพบว่าการรับรู้ ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน

Joan Caryl Ostergren (1992) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง แรง กอดตัน และความวิตกกังวลกับความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้อพยพชาวเม็กซิกัน จำนวน 128 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถด้านการเรียน ภาษาอังกฤษ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางการเรียนสูงก็จะทำคะแนนในการทดสอบได้สูง ทั้งนี้ แรงกอดตันยังมีผลต่อความวิตกกังวลที่สูงด้วย นอกจากนี้ผลยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่รับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านภาษาต่ำจะเป็นเพศหญิง และไม่ได้รับการศึกษา

Beverly Moriaty (1995) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและ บรรยากาศในการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 9-10 ปี จำนวน 184 คน โดย จัดบรรยากาศในห้องเรียนในวิชาสังคมศึกษาออกเป็น 3 แบบ คือ การเรียนแบบร่วมมือ (Co-operative group) การเรียนแบบแข่งขัน (Competitive learning environment) และการเรียนด้วยตัวเอง (Individualistic learning environment) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ และแบบสอบถามการรับรู้ในความสามารถของตนด้านทักษะโยงเรื่อง ผล พบว่า การจัดบรรยากาศห้องเรียนแบบร่วมมือ (Co-operative group) มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม

งานวิจัยในประเทศ

ช่อทิพย์ ชาศรีเกรียงไกร (2523) ทำการศึกษาพบว่า การที่นักเรียนจะได้รับโอกาสทางการศึกษาที่สูง ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญคือ พ่อแม่ เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบต่อการส่งเสียเลี้ยงดูบุตร ว่าจะมีการศึกษาอยู่ในระดับใด และส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังของพ่อแม่ด้วย

รังรอง งามศิริ (2540) ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความคิดทางลบ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ นิสัยทางการเรียน อึดทนโน้ตศรัณการเรียน และการรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง

งานวิจัยต่างประเทศ

Kandel และคณะ (1969) วิเคราะห์อิทธิพลของพ่อแม่และเพื่อนต่อการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาของวัยรุ่น พบว่าพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการศึกษาของนักเรียนมากกว่าเพื่อนและตัวแปรอื่นๆ

Jenifer L. และคณะ (2008) ได้ทำการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่น แอฟริกัน-อเมริกัน พบว่ามีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (Ethnic Identity) และการรับรู้การสนับสนุนจากพ่อแม่ (Perceived Parental Support) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในประเทศ

อัมพร วงศ์ใหญ่ (2541) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความทันสมัยของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ และลักษณะมุ่งอนาคตที่มีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของร่างกาย ของนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้าในระดับประถมศึกษา จำนวน 124 คน ผลพบว่า ความทันสมัยของพ่อแม่ไม่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต และยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมรักษาความสะอาดของร่างกาย

พรทิพย์ เจนจริยานนท์ (2542) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง จำนวน 970 คน ผลพบว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคต ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ และระดับการศึกษาของบิดา ตามลำดับ

มนทกานต์ ทรัพย์แก้ว (2543) ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนโควต้าชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จำนวน 128 คน เปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต การทดลองในครั้งนี้เป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) ผลพบว่าก่อนทดสอบนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง และหลังเข้าร่วมโครงการแล้วมีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มสูงขึ้น

มาลี วิทยากรรัตน์ (2540) ศึกษาผลของการฝึกลักษณะการมุ่งอนาคตแก่เด็กในสถานสงเคราะห์ เด็กชายบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยใช้แนวคิดและหลักการจากชุดฝึกอบรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2530) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน ผลพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึกมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้น และพบว่าก่อนการทดลองลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กในวัยเด็กตอนปลาย วัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนกลาง ไม่แตกต่างกัน แต่หลังจากการฝึก พบว่ากลุ่มเด็กใน วัยรุ่นตอนกลางมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าวัยเด็กตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Lamm, Schmidt and Trommsdorff (1976) ศึกษาความสัมพันธ์ของเพศ ระดับชั้นทางสังคม กับ ลักษณะมุ่งอนาคตในวัยรุ่นชาวเยอรมันตะวันตก จำนวน 100 คน อายุ 14-16 ปี ผลพบว่า เด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำจะมองอาชีพในอนาคตในแง่ดีกว่าเด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมในระดับกลาง ส่วนเด็กชายที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำแสดงออกถึงความคาดหวังและความวิตกกังวลในด้านอาชีพ และมีลักษณะมุ่งอนาคตมากกว่าเด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมที่เท่ากัน

Nurmi (1987b cited by Nurmi, 1991: 21) ศึกษาความคาดหวังและความกลัวในการมุ่งอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ อายุ 10-19 ปี จำนวน 148 คน ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นจากระดับชั้นทางสังคมสูงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ วัยรุ่นที่มาจากระดับชั้นทางสังคมที่ต่ำกว่า

Teahan (1989: 379-380) ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกา จำนวน 60 คน ผลพบว่า นักเรียนที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูงเป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐาน

ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ 1. คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ
2. คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม

ตัวแปรตาม คือ 1. คะแนนของมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2553

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อในความสามารถที่ตนมีเกี่ยวกับทักษะด้านภาษาอังกฤษ เป็นการที่บุคคลตัดสินใจความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของตนเอง เป็นทำให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในสถานการณ์ต่างๆ เป็นลักษณะที่บุคคลจะประเมินตนเองในการนำความสามารถเหล่านี้มาใช้ได้หรือไม่และในระดับใด ซึ่งหากบุคคลรับรู้ว่ามีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ มีทักษะในการใช้ บุคคลจะมีการแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างมั่นใจ และสามารถทำงานต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะกระทำให้ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ความคาดหวังของบุคคลรอบข้างที่มีต่อตนเอง ในการแสดงพฤติกรรมกระทำที่เกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ในฐานะสมาชิกของสังคม

ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ถึงอนาคตของตนเองได้ ให้ความสำคัญของอนาคต สามารถตัดสินใจกระทำ สามารถหาทางแก้ปัญหา และวางแผนขั้นตอนดำเนินการเพื่อผลในอนาคต สามารถควบคุมตัวเอง และมีความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในชีวิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน ในการส่งเสริมให้นักเรียนในด้านทักษะ ความรู้ความสามารถ การเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาต่างๆ
2. เป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาการกิจกรรมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษและลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กไทย ซึ่งมีส่วนสำคัญในทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ
3. เพื่อเป็นข้อมูล และแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเด็กนักเรียนมัธยมปลายในประเทศไทยให้ดีขึ้น ด้วยการเสริมสร้างลักษณะมุ่งอนาคต
4. เพื่อศึกษาในเรื่องการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กไทย
5. เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2553 จำนวน 291 คน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างชั้นสร้างเครื่องมือ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง มาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา จำนวน 104 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง มาตรฐานการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม และมาตรฐานลักษณะมุ่งอนาคต เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคต เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 มาตรฐานทั้งหมด 3 ฉบับ

1. มาตรฐานการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. มาตรฐานการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. มาตรฐานลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. มาตรวัดการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยวัดความถี่ของพฤติกรรม ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด ตรงมาก ตรงปานกลาง ตรงน้อย และตรงน้อยที่สุด มาตรวัดนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 24 ข้อ แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

ข้อกระทงทางบวก ได้แก่ 1, 5, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 21, 23

ข้อกระทงทางลบ ได้แก่ 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 20, 22, 24

1.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1.1 ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานวิชาการที่ภัทธยา อ่อนทองหลาง สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดของ Bandura (1997) จากนั้นจึงร่วมกันสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 24 ข้อ

1.1.2 นำมาตรวัดในชั้น 1.1.1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิภรณ์วานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

1.1.3 นำมาตรวัดในชั้น 1.1.2 ที่ปรับแก้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา จำนวน 104 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่าจากข้อกระทงทั้ง 24 ข้อ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.4 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 24 ข้อ จากมาตรวัดในข้อ 1.1.3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .196, df = 102, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถนำข้อกระทงทั้ง 24 ข้อไปใช้ได้

1.2 คุณภาพของมาตรวัด

คณะผู้วิจัยตรวจสอบดูความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของมาตรวัดโดยนำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคือ อ.ดร. อภิษฐา ไชยวุฒิกรณวานิช พิจารณาภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา จำนวน 104 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เท่ากับ .895

1.3 การตรวจให้คะแนนและการแปลผลมาตรวัด

มาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวิธีการตรวจให้คะแนนและแปลผลดังสรุปไว้ในตาราง

คำตอบ	คะแนน ข้อกระทงทางบวก	คะแนน ข้อกระทงทางลบ
ตรงมากที่สุด	5	1
ตรงมาก	4	2
ตรงปานกลาง	3	3
ตรงน้อย	2	4
ตรงน้อยที่สุด	1	5

นั่นคือสำหรับข้อความที่มีความหมายทางบวก ถ้าตอบ "ตรงมากที่สุด" ให้ 5 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงมาก" ให้ 4 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงปานกลาง" ให้ 3 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงน้อย" ให้ 2 คะแนน และถ้าตอบ "ตรงน้อยที่สุด" ให้ 1 คะแนน ในทางตรงกันข้าม ในข้อความที่มีความหมายทางลบ จะให้ 1 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงมากที่สุด" ถ้าตอบ "ตรงมาก" ให้ 2 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงปานกลาง" ให้ 3 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงน้อย" ให้ 4 คะแนน และถ้าตอบ "ตรงน้อยที่สุด" ให้ 5 คะแนน

ในส่วนการแปลผล คะแนนรวมจะมีค่าสูงสุด 120 คะแนน และค่าต่ำสุด 24 คะแนน โดยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับปริมาณ คือจะใช้ตัวเลขในการวิเคราะห์ผล โดยไม่มีการแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนระดับใดแปลว่าผู้นั้นมีกรรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับสูงหรือต่ำ

ตัวอย่างข้อกระทง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ตรงมากที่สุด	ตรงมาก	ตรงปานกลาง	ตรงน้อย	ตรงน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
2	ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี					

2. มาตรการวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรการวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามแนวคิดของ รังรอง งามศิริ (2540) ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มาตรการนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 25 ข้อ แล้วให้เลือกเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรการวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้ คือ

2.1.1 รังรอง งามศิริ (2540) สร้างนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คำถามปลายเปิด เมื่อได้ค่านิยามตัวแปรและองค์ประกอบของตัวแปรแล้ว จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการแนะแนวและการวิจัย จำนวน 7 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของตัวแปรที่สร้างขึ้น ว่าสอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้นิยามตัวแปรและองค์ประกอบของตัวแปรดังนี้

การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังของผู้ปกครองของนักเรียน

องค์ประกอบของการรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตนในการเรียนอย่างเหมาะสม

2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการเรียนจากการสอบให้เป็นไปตามที่ผู้ปกครองต้องการ

3. ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อครอบครัว และต่อตัวนักเรียนเองเกี่ยวกับการสอบในโรงเรียน การสอบเข้ามหาวิทยาลัย การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน

2.1.2 ผู้วิจัยศึกษาการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองโดยยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรที่กำหนดไว้ และจากคำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากงานวิจัยของรังรอง งามศิริ (2540)

2.1.3 ผู้วิจัยสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ซึ่งปรับเนื้อหา โดยยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากงานวิจัยเดิม โดยมีข้อกระทงในขั้นแรกรวมทั้งสิ้น 27 ข้อ

2.1.4 นำมาตรวจวัดในชั้น 2.1.3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกฤตวานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

2.1.5 นำมาตรวจวัดที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิในชั้น 2.1.4 ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า จากข้อกระทงทั้ง 27 ข้อ มีข้อที่ค่าเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 2 ข้อ จึงเหลือข้อกระทงที่ใช้ได้ 25 ข้อ

2.1.6 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 25 ข้อ จากมาตรวจวัดในข้อ 2.1.5 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .254, df = 60, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถนำข้อกระทงทั้ง 25 ข้อไปใช้ได้

2.2 คุณภาพของมาตรวัด

คณะผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของมาตรวัด โดยนำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคือ อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกฤตวานิช พิจารณาภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียดว่าสอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เท่ากับ .934

2.3 การตรวจให้คะแนนและการแปลผลมาตรวัด

มาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวิธีการตรวจให้คะแนนและแปลผลดังสรุปไว้ในตารางข้างล่าง

คำตอบ	การให้คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นั่นคือสำหรับข้อความที่มีความหมายทางบวก ถ้าตอบ "มากที่สุด" ให้ 5 คะแนน ถ้าตอบ "มาก" ให้ 4 คะแนน ถ้าตอบ "ปานกลาง" ให้ 3 คะแนน ถ้าตอบ "น้อย" ให้ 2 คะแนน และถ้าตอบ "น้อยที่สุด" ให้ 1 คะแนน

ในส่วนการแปลผล คะแนนรวมมีค่าสูงสุด 125 คะแนน และต่ำสุด 25 คะแนน โดยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ คือจะใช้ตัวเลขในการวิเคราะห์ผล ไม่มีการแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนระดับใดแปลว่าผู้นั้นมีการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมในระดับสูงหรือต่ำ

ตัวอย่างข้อกระทง

ข้อ	นักเรียนคิดว่าสังคมของนักเรียนคาดหวังให้นักเรียนมีพฤติกรรมต่อไปนี้มากน้อยในระดับใด	การรับรู้ความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ขยันเรียน					
2	ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่าคนอื่น					
3	ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ สอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐบาลได้					

3. มาตรฐานวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรฐานวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอาศัยตามแนวคิดของ สุพิชชา กลิ่นบุหงา(2540) ซึ่งได้พัฒนาแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตมาจาก กนกวรรณ อุ่นใจ (2535) ซึ่งใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด ตรงมาตรงปานกลาง ตรงน้อย และตรงน้อยที่สุด มาตรฐานนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 27 ข้อ แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยข้อกระทงในมาตรฐานแบ่งลักษณะมุ่งอนาคตเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการคาดการณ์ไกล	จำนวน 11 ข้อ
2. ด้านการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการวางแผน	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน 5 ข้อ

3.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1.1 ศึกษาแนวคิดลักษณะมุ่งอนาคตและองค์ประกอบในแต่ละด้าน จากนั้นสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งปรับเนื้อหา ยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากงานวิจัยเดิม โดยมีข้อกระทงในขั้นแรกรวมทั้งสิ้น 45 ข้อ

3.1.2 นำมาตรวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิษฐา ไชยวุฒิกรณวานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

3.1.3 นำมาตรวัดที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิในขั้น 3.1.2 ที่ปรับแก้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการมุ่งอนาคตสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการมุ่งอนาคตต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า จากข้อกระทงทั้ง 45 ข้อ มีข้อที่ค่าเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 18 ข้อ จึงเหลือข้อกระทงที่ใช้ได้ 27 ข้อ

3.1.4 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 27 ข้อ จากมาตรวัดในข้อ 3.1.3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation)

พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .254, df = 60, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถนำข้อกระทงทั้ง 27 ข้อไปใช้ได้

3.2 คุณภาพของมาตรวัด

คณะผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของมาตรวัด โดยนำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคือ อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิภรณ์วานิช พิจารณาภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียดว่าสอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เท่ากับ .897

3.3 การตรวจให้คะแนนและการแปลผลมาตรวัด

มาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีวิธีการตรวจให้คะแนนและแปลผลดังสรุปไว้ในตารางข้างล่าง

คำตอบ	คะแนน ข้อกระทงทางบวก	คะแนน ข้อกระทงทางลบ
ตรงมากที่สุด	5	1
ตรงมาก	4	2
ตรงปานกลาง	3	3
ตรงน้อย	2	4
ตรงน้อยที่สุด	1	5

นั่นคือสำหรับข้อความที่มีความหมายทางบวก ถ้าตอบ "ตรงมากที่สุด" ให้ 5 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงมาก" ให้ 4 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงปานกลาง" ให้ 3 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงน้อย" ให้ 2 คะแนน และถ้าตอบ "ตรงน้อยที่สุด" ให้ 1 คะแนน ในทางตรงกันข้าม ในข้อความที่มีความหมายทางลบ จะให้ 1 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงมากที่สุด" ถ้าตอบ "ตรงมาก" ให้ 2 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงปานกลาง" ให้ 3 คะแนน ถ้าตอบ "ตรงน้อย" ให้ 4 คะแนน และถ้าตอบ "ตรงน้อยที่สุด" ให้ 5 คะแนน

ในส่วนการแปลผล คะแนนรวมจะมีค่าสูงสุด 135 คะแนน และค่าต่ำสุด 27 คะแนน โดยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับปริมาณ คือจะใช้ตัวเลขในการวิเคราะห์ผล โดยไม่มีการแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนระดับใดแปลว่าผู้นั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับสูงหรือต่ำ

ตัวอย่างของข้อกระทง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ตรงมากที่สุด	ตรงมาก	ตรงปานกลาง	ตรงน้อย	ตรงน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ฉันทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว					
2	ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ					
3	ฉันจะพิจารณาข้อมูลของอาชีพหลายๆอาชีพเพื่อช่วยในการพิจารณาว่าฉันเหมาะสมกับอาชีพอะไร					

วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ผู้วิจัยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง อธิบายวิธีตอบแบบสอบถามโดยละเอียด และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ โดยผู้วิจัยจะอยู่กับกลุ่มตัวอย่างตลอดการตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้น
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 310 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดแบบสอบถามที่ใช้ไม่ได้ออก แล้วจึงนำแบบสอบถามที่เหลือ จำนวน 291 ฉบับมาตรวจให้คะแนนเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ(%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple regression Analysis) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คือข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด ตอนที่ 3 คือผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย และตอนที่ 4 คือการค้นพบเพิ่มเติมจากสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ

ตาราง 3

จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=125)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	47	37.6
หญิง	78	62.4
รวม	125	100.0
อายุ		
14ปี	3	2.4
15ปี	19	15.2
16ปี	37	29.6
17ปี	33	26.4
18ปี	32	25.6
19ปี	1	0.8
รวม	125	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	43	34.4
มัธยมศึกษาปีที่ 5	36	28.8
มัธยมศึกษาปีที่ 6	46	36.8
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 125 คนสามารถอธิบายได้ดังนี้

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 78 คนคิดเป็นร้อยละ 62.4 และเป็นเพศชายจำนวน 47 คนคิดเป็นร้อยละ 37.6 ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 46 คนคิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคืออยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 43 คนคิดเป็นร้อยละ 34.4 และอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ 28.8 ซึ่งนักเรียนส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 14-19 ปี โดยนักเรียนที่มีอายุ 16 ปีมีจำนวนมากที่สุดคือ 37 คนคิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาคืออายุ 17 ปีจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 26.4 ต่อมาคืออายุ 18 ปีจำนวน 32 คนคิดเป็นร้อยละ 25.6 อายุ 15 ปีจำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 15.2 และอายุ 14 ปีจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 2.4 ลำดับสุดท้ายอายุ 19 ปีจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด

ข้อมูลสถิติพื้นฐานของคะแนนจากตัวแปรทั้งหมดประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต

ตัวแปร	M	SD
การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ	3.09	.637
การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม	3.89	.659
ลักษณะมุ่งอนาคต	3.58	.50

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 , 3.89 และ 3.58 จากคะแนนเต็ม 5 ตามลำดับและเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .637 การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมพบว่ามีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .659 และลักษณะมุ่งอนาคต มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม สามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้ โดยผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต ($N=125$)

ตัวแปร	1	2	3
ลักษณะมุ่งอนาคต	(1.00)		
การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ	.25**	(1.00)	
การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม	.46***	.16*	(1.00)

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทุกคู่โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .25, p < .01$) และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .46, p < .001$) เช่นเดียวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ($r = .16, p < .05$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดแล้วเนื่องจากพบว่ามีความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญต่อกันทุกคู่ ผู้วิจัยจึงพิจารณาความสามารถของตัวแปรต้นทั้งหมด กล่าวคือการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ที่จะร่วมทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 6 และในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ควรจะมีการตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปรต้น โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา

ค่าตั้งนี้ คือ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นด้วยกันเองต้องมีค่าไม่เกิน .90 ซึ่งในงานวิจัยนี้ไม่พบภาวะร่วมเส้นตรงพหุของทั้ง 3 ตัวแปร โดยสามารถดูค่าสหสัมพันธ์ได้จากตารางที่ 5

ตาราง 6

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมกับลักษณะมุ่งอนาคต ด้วยวิธีการใส่ตัวแปรทุกตัวเข้าไปพร้อมกัน (ENTER)

ตัวแปร	<i>b</i>	<i>SE</i>	(β)	<i>t</i>	<i>p</i>	Tolerance	VIF
(constant)	1.865	.282	-	6.608	.000***	-	-
การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ	.139	.063	.178	2.230	.028*	.974	1.026
การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม	.330	.060	.435	5.456	.000***	.974	1.026

ค่าคงที่ 1.865; $R = .495$; $R^2 = .245$; $F = 19.831$

* $p < .05$; *** $p < .001$

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการใส่ตัวแปรทุกตัวเข้าไปพร้อมกัน (ENTER) พบว่าตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคต คือการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ($\beta = .435$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ($\beta = .178$) ตามลำดับ นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .495 และสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้ร้อยละ 24.5

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (*b*) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้ดังนี้

$$\text{ลักษณะมุ่งอนาคต} = 1.865 + .330 \text{การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม}^{***} + .139 \text{การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ}^*$$

หมายเหตุ *** $p < .001$, * $p < .05$

จากสมการทำนายสามารถแปลความได้ดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ

สามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (*b*) เท่ากับ .139 หมายความว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น .139 คะแนนเมื่อควบคุมตัวแปรการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมให้คงที่

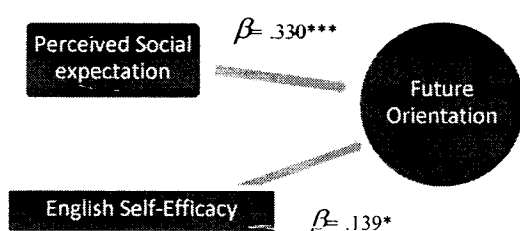
2. การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม

สามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (*b*) เท่ากับ .330 หมายความว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น .330 คะแนนเมื่อควบคุมตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษให้คงที่

จากสมการทำนายข้างต้น เราสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเมื่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและมีการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากค่า *Tolerance* และ *VIF* ในตารางที่ 6 แล้วยังเป็นการยืนยันได้ว่าในงานวิจัยนี้ตัวแปรต้นที่สามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตทั้ง 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปรต้น โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้ ค่า *Tolerance* ต้องมีค่ามากกว่า .19 และค่า *VIF* ต้องมีค่าน้อยกว่า 5.3

แผนภาพ 6

สมการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 การค้นพบเพิ่มเติมจากสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ (Independent Sample *t*-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงและศึกษาความสัมพันธ์ด้วยสถิติ (Pearson's Correlation) ระหว่างตัวแปรกับเกรดเฉลี่ยสะสมและเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ได้ผลพบว่า

1. เมื่อนำค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตของเพศหญิงและเพศชายมาเปรียบเทียบความแตกต่างกัน พบว่าคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตของเพศหญิงสูงกว่าคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตของเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($M= 98.64, SD= 13.35$ vs. $M= 93.32, SD= 13.22, t= 2.167, p= .032$)

ตาราง 7

ความแตกต่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

เพศ	n	M	SD	t	p
ชาย	47	93.32	13.222	2.167	.032
หญิง	78	98.64	13.345		

ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างระหว่างเพศหญิงกับเพศชายในตัวแปรลักษณะมุ่งในอนาคต โดยคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตของเพศหญิงสูงกว่าคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตของเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($M= 98.64, SD=13.35$ vs. $M=93.32, SD=13.22, t=2.167, p=.032$) ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jenifer L. และคณะ (2008) ทำการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่น แอฟริกัน-อเมริกัน พบว่ามีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (Ethnic Identity) และการรับรู้การสนับสนุนจากพ่อแม่ (Perceived Parental Support) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย โดยพบว่าเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเพศชาย และงานวิจัยของสาวตรี เต็งณฤทธิศิริ (2547) ที่ได้ทำการวิจัยลักษณะมุ่งอนาคตในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดน่าน พบความแตกต่างระหว่างเพศ โดยพบว่าเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเพศชาย เนื่องมาจากในสังคมการอบรมเลี้ยงดูในเพศหญิงโดยที่คาดหวังให้เพศหญิงเป็นผู้ที่มีความอดทน เรียบร้อย รอบคอบในการพิจารณาสิ่งต่างๆ เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2529: 16)กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักคุณค่าของสิ่งของ อดออม หักห้ามใจตนเองได้ สามารถรอคอยได้ ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนที่เพศหญิงมากกว่าเพศชายแต่อย่างไร ผลการวิจัยของพนิดา สิ้นสุวรรณ (2531: 91) พบว่าครูสังคมศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตไม่แตกต่างกัน ขณะที นาทยา ปิลาธนนานนท์ (2531: 91) พบว่า ค่านิยมมุ่งอนาคตในครู

สังคมศึกษาเพศชายสูงกว่าเพศหญิง จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยลักษณะมุ่งอนาคตในตัวแปรเรื่องเพศนั้น ยังมีความแตกต่างกัน ตัวแปรเรื่องเพศนี้ยังคงน่าสนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

2. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเกรดเฉลี่ยสะสมและเกรดเฉลี่ยสะสมวิชา

ภาษาอังกฤษ พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .111, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .501, p < .01$) การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .301, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .315, p < .01$) ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .187, p < .05$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .237, p < .05$)

ตาราง 8

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร

	GPAX	GPA_eng	SUM_SE	SUM_EX	SUM_FO
GPAX	1				
GPA_eng	.698**	1			
SUM_SE	.111**	.501**	1		
SUM_EX	.301**	.315**	.160	1	
SUM_FO	.187*	.231*	.247**	.463**	1

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$, หนึ่งหาง

ผลการวิจัย พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .111, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .501, p < .01$) การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .301, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .315, p < .01$) ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .187, p < .05$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .237, p < .05$)

การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .111, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .501, p < .01$) การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมา จุมทอง (2538) ศึกษาผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 เกรดเฉลี่ยถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนจะรับรู้ความสำเร็จของตัวเองในการเรียนจากเกรดเฉลี่ยของตนเอง การรับรู้ผลของการกระทำที่สำเร็จทำให้เด็กมีความมั่นใจในความสามารถนั้นๆ เป็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura(1986) เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้

การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .301, p < .01$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .315, p < .01$) การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรอบข้างของตนเองคาดหวังในตนเองให้ความสำคัญกับการแสดงผลการกระทำ บทบาทต่างๆในฐานะสมาชิกของสังคม ในสังคมไทยนักเรียน นักศึกษา ต่างได้รับความคาดหวังจากสังคมจากความต้องการมีคะแนนสูงหรือสอบได้คะแนนที่ดี ในขณะที่เดียวกันเกรดเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและการยอมรับจากสังคม บุคคลที่มีการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมาก ก็จะทำตามพฤติกรรมที่สังคมต้องการมาก เพื่อให้ได้รับคำชมเชย หรือการได้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลในสังคมนั้น

ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสม ($r = .187, p < .05$) และเกรดเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษ ($r = .237, p < .05$) งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teahan (1989: 379-380) ที่ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกา พบว่า นักเรียนที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูงเป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง Mischel (1974) (อ้างถึงในสมดุล ชาญนวงศ์, 2533) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มุ่งอนาคต ไว้ว่าเป็นผู้ที่สามารถคิดถึงเหตุการณ์ระยะยาวในอนาคตและมีความสามารถด้านสติปัญญา มีสุขภาพที่ดี รวมทั้งมีการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต การที่นักเรียนรับรู้ว่าการเฉลี่ยของตนเองมีผลสำคัญต่ออนาคต ทำให้เกิดแรงจูงใจในการที่จะทำให้ตนเองมีผลการเรียนที่ดี McClelland กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง บุคคลจะสร้างมาตรฐานอันดีเยี่ยมสำหรับตนเองและผลักดันตนเองให้ไปสู่มาตรฐานนั้น

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดหมายที่จะศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐาน การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้

ผลการวิจัย ยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมกับลักษณะมุ่งอนาคตในขั้นตอนแรก พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทั้งคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างการมีกรรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .46, p > .001$) เช่นเดียวกับ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .25, p > .05$) ตามลำดับซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำเอาข้อมูลไปวิเคราะห์สมการการถดถอย (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสามารถในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคต โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีตัวแปร 2 ตัวที่มีความสามารถในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้คือ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .495 และตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในลักษณะมุ่งอนาคตได้ร้อยละ 24.5 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการทำนายลักษณะมุ่งอนาคตคือ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ($\beta = .435$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ($\beta = .178$) ตามลำดับ ซึ่งจากการทำสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการทำนายโดยใช้วิธีใส่ตัวแปรทุกตัวเข้าไปพร้อมกัน (ENTER) นั้นทุกตัวแปรผ่านการคัดเลือกทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องตามสมมติฐานทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้เป็นอันดับแรก และอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 21.5 (โดยดูจากค่า R Square) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เนื่องจากการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะคิดต่อสังคมที่ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่นั้นต้องการให้พวกเขามีพฤติกรรมอย่างไรในบทบาทที่พวกเขา

เป็นอยู่ ซึ่งการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรอบข้างของตนเอง คาดหวังในตนเองให้ความสำคัญกับการแสดงพฤติกรรมการกระทำ บทบาทต่างๆ ในฐานะสมาชิกของสังคม และกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บุคคลจะถูกคาดหวังในพฤติกรรม (Expectations from Others) รวมทั้งการรับรู้ความหมายโดยนัยจากการกระทำหรือปฏิกิริยาโต้ตอบจากผู้อื่น ด้วยการเป็นระบบที่มีพื้นฐานอยู่บนปฏิริยาตอบสนองต่อตนเองของบุคคลนี้ การรับรู้ถึงการคาดหวัง การตอบสนองของคนอื่นๆ และการโต้ตอบความเป็นจริงร่วมกันทางสังคม จะทำให้บุคคลสามารถที่จะระบุความรู้สึกนึกคิด รวมถึงการกระทำของเขาที่จะเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ จากศึกษาผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยเรียน งานวิจัยของริงรอง งามศิริ (2540) พบว่าการรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พ่อแม่เป็นหนึ่งในสังคมรอบข้างของนักเรียนและจากการที่นักเรียนรับรู้ว่ามีพ่อแม่ต้องการให้ตนเองได้ผลคะแนนที่ดีจึงส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล ดังนั้น บุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์กับสังคมก็จะเกิดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมและตอบสนองโดยการกระทำตามความคาดหวังนั้นเพื่อให้ได้เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ถ้าลักษณะที่คาดหวัง คือการมีพฤติกรรมที่ดีบุคคลที่กระทำตามนั้นก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จหรือมีชีวิตที่ดีในอนาคต ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมจากมาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังของพ่อแม่ที่ ริงรอง งามศิริได้พัฒนาขึ้น และภายในมาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน 2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน 3. ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในด้านความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ ข้อคำถามจะเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย การมีงานทำ และการนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งถ้าบุคคลที่อยู่ในสังคมมีการคาดหวังให้บุคคลที่อยู่ในบทบาทของนักเรียนทำคะแนนได้ดี หรือประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและชีวิตในอนาคตและบุคคลสามารถรับรู้ความคาดหวังนี้ได้ บุคคลก็จะพยายามทำตามความคาดหวังนั้นตามที่เมคคอลลและซิมมอนส์ กล่าวว่า บุคคลแสดงพฤติกรรมโดยเลือกจากการรับรู้ที่สังคมให้ความสำคัญบทบาทใดของตน (McCall; & Simmons, 1978: 106-107) ดังนั้นการรับรู้และทำตามความคาดหวังของสังคมจะเป็นการสร้างหรือกำหนดลักษณะและพฤติกรรมที่ดีให้กับบุคคล ซึ่งอาจเป็นส่วนที่ช่วยสร้างหรือเพิ่มพฤติกรรมการตระหนักในอนาคต ที่มีลักษณะของการที่บุคคลจะมีการคาดการณ์ถึงอนาคตของตนเองและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อจะให้เป็นไปตามความคาดหวังทางสังคมที่ต้องการเห็นบุคคลในสังคมประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียน การงาน และการดำเนินชีวิต

สำหรับตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ที่สามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้เป็นอันดับที่สอง และอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 6.1 (โดยดูจากค่า R Square) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเห็นได้ว่าเมื่อตัวแปร "การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ" ถูกเลือกเข้าสู่สมการนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนตัวแปรตามเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 3 ซึ่ง

งานวิจัยได้สนับสนุน คำกล่าวที่จอร์น แอทกินสัน (John Atkinson, 1960) กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเลือกเรียนภาษาที่สองเพราะคาดหวังว่าตนเองจะได้ประโยชน์จากการเรียนภาษานั้นๆ นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนรู้ว่าเมื่อตนเองเรียนภาษาแล้วสามารถทำอะไรได้บ้าง เช่น ใช้ภาษาเพื่อติดต่อกับชนชาติ ใช้ศึกษาหาความรู้ หรือเรียนภาษาแล้วได้รับการยกย่องจากสังคม ผู้เรียนก็จะเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษา ซึ่งส่งผลต่อความพยายามในการเรียนเพื่อให้ตนประสบความสำเร็จในที่สุด (พาพร พึ่งศักดิ์, 2534: 65) เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาที่สองเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากล ธนู ชาติธนานนท์ (2539) กล่าวว่าในสังคมไทยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังผลการสอบของนักเรียนในระดับที่สูงมากและพยายามผลักดันให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดและสูงที่สุด (ธนู ชาติธนานนท์, 2539) และอย่างที่เราเห็นชัดเจนในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีต่อนักเรียน คือการที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เพราะมีการกำหนดใช้คะแนนสอบด้านอังกฤษในการยื่นคะแนนเพื่อเลือกคณะทุกคณะในมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ได้รับการยอมรับจากสังคมจะมีคะแนนการสอบด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับค่อนข้างสูง รวมถึงการสมัครทำงานในบริษัทชั้นนำในปัจจุบัน ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสที่จะเรียนและทำงานที่ดีกว่าผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษน้อย ดังนั้นการที่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรับรู้ว่าคุณมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่สูง และรับรู้ว่าคุณคาดหวังและให้ความสำคัญกับความสามารถด้านภาษาอังกฤษ นักเรียนจะมีความมั่นใจมากขึ้น และจะคาดหวังผลที่เกิดขึ้นในอนาคตจากการมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียน มีพฤติกรรมที่จะพาตนเองฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อจะไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่สนับสนุนซึ่งกันระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ การรับรู้ความคาดหวังทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้น เกิดความมั่นใจและกล้าที่จะคาดหวังผลที่ดีในอนาคต และยังเป็นการกระตุ้นลักษณะมุ่งอนาคตให้มากขึ้น
2. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนประเมินความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ทั้งยังเพิ่มการคาดการณ์ถึงอนาคตของตน
3. ควรมีการประเมินการรับรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆของนักเรียนให้มากขึ้น
4. การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเกิดความรู้สึกวิตกกังวล จึงควรระมัดระวังในการให้ข้อมูลต่างๆ เพราะการเพิ่มความกดดันอาจส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานของการวิจัย

การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถทำนายลักษณะมุ่งอนาคตได้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 291 คน แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 14-19 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. มาตรวัดการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. มาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. มาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลในขั้นสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. การเก็บข้อมูลในขั้นวิจัยนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows วิเคราะห์สมการถดถอยชนิดหลายตัวแปร (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษและการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ตัวแปรตาม คือ ลักษณะมุ่งอนาคต

สมมติฐาน สร้างสมการทำนายลักษณะมุ่งอนาคตโดยใช้สถิติ Multiple regression แบบ Enter

ผลการวิจัย

การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .495 และสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตได้ร้อยละ 24.5

ข้อเสนอแนะ

1. หากมีการศึกษาเพิ่มเติมควรศึกษากลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนในหลากหลายโรงเรียนเพื่อการขยายผลที่เพิ่มมากขึ้นในตัวแปรที่ศึกษา
2. การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้น เกิดความมั่นใจและกล้าที่จะคาดหวังผลที่ดีในอนาคต และยังเป็นการกระตุ้นลักษณะมุ่งอนาคต
3. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนประเมินความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ ทั้งยังเพิ่มการคาดการณ์ถึงอนาคตของตน
4. ควรมีการประเมินการรับรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆของนักเรียนให้มากขึ้น
5. การรับรู้ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเกิดความวิตกกังวล จึงควรระมัดระวังในการให้ข้อมูลต่างๆ เพราะการเพิ่มความกดดันอาจส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิตติมา จุมทอง. (2538). ผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังรอง งามศิริ. (2540). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา จินดากุล. (2529). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ความสนใจในภาษาอังกฤษ ทักษะติดต่อภาษาอังกฤษ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติพัฒน์ สงบกาย. (2533). ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวิทย์ พรพิบูลย์. (2536). ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วารสารครุศาสตร์, (ต.ค. – ธ.ค.): 69-77.
- พาวร พึ่งศักดิ์. (2534). การศึกษาความเข้าใจและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมภาษาเอกสารจริง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รองเพชร สุจริตกุล. (2530). ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในวงการทูตและนักกฎหมายระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร, ภาษาปริทัศน์ 8.

- วรรณกร หมอชาติ. (2544). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพมหานคร. สุพิชชา กลิ่นบุหงา. (2540). ผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักรู้ในอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันก. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์การศาสนา.
- พรนาวี ทิมเกิด. (2548). การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนระหว่างวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลายที่มีความเชื่ออำนาจภายในและภายนอกตน. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ ดุลยพีรติส. (2547). ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนด้านการเรียน และนิสัยในการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ประสบกิตติคุณ. (2545). ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการรับรู้ของมารดาเกี่ยวกับสมรรถนะของตนเองในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด. วารสารการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์, 2(1), 25-37.
- สมดุล ชาญนวงศ์. (2533). การศึกษาคูณลักษณะทางจิตใจของประชากรไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพจน์ พันธุ์นิยะ. (2535). การส่งเสริมการอ่านโดยการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการรักการอ่านในนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลละออ สุภาผล. (2527). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ประมวลศิลป์.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2533). การจัดกลุ่มนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือ. วารสารพัฒนาหลักสูตร, 96(มีนาคม 2553), 32-34.

น้ำฝน ทองตันไทรย์. (2541). การรับรู้ความสามารถของตนเองและการปฏิบัติเพื่อป้องกันภาวะอ้วนในวัยรุ่นหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทับทิม ปัตตะพงศ์. (2545). ศึกษาการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรม ส่งเสริมสุขภาพในการควบคุมน้ำหนักตัวของวัยรุ่นตอนกลางในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช.

อัมพร วงศ์ใหญ่. (2542). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความทันสมัยของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ และลักษณะมุ่งอนาคต ที่มีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนชาวเขาเผ่าเข้าในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Schunk, D. H. (1982). Effects of effort attributional feedback on children's perceived self-efficacy and achievement. *Journal of Educational Psychology*, 74, 548 -556.

Bandura, A. (1986). The explanatory and predictive scope of self-efficacy theory. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 4, 359 -373.

Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social-cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Bandura, A. and D.H. Schunk, 1981. Cultivating competence, self-efficacy, and intrinsic interest through proximal self-motivation. *Journal of Personality and Social Psychology* 41, 596-598.

Jennifer, K.; Suna, E. & Carolyn J.S. (2008). African American Adolescents' Future Education Orientation: Associations with Self-efficacy, Ethnic Identity, and Perceived Parental Support. *The Journal of Youth and Adolescence* (2008) 37:997-1008.

Kerpelman, J., Eryigit, S.* & Stephens, C.* (2008). African American adolescents' future education orientation: Associations with self-efficacy, ethnic identity, and perceived parental support. *Journal Youth and Adolescence*, 37, 997-1008.

- Lamm, H., Schmidt, R. W., & Trommsdorff, G. (1976) Sex and social class as determinants of future orientation (time perspective) in adolescents. *Journal of Personality and Social Psychology*, 34, 317-326.
- McCall, George J.; & Simmons J. L. (1978). *Identities and Interactions: An Examination of Human Interactions in Everyday Life. Revised edition. New York: Free Press.*
- Mischel, W. (1974). Processes in Delay of Gratification. In L. Berkowitz (ed.), *Advance in Experimental Social Psychology. New York: Academic Press: 56-58.*
- Nurmi, J.-E. (1991). How do adolescents see their future? A review of the development of future orientation and planning. *Developmental Review*, 11, 1-59.
- Ostergren, Joan Caryl. (1992). Relationships Among English Performance, Self-Efficacy, Anxiety, and Depression for Hmong Refugees. *Dissertation Abstracts International*, 52, 455.
- Richard Clement and B. G. Kruidenier. (1994) Orientations on Second Language Acquisition: 1. The Effects of Ethnicity, Milieu, and their Target Language on their emergence. *Language Learning* 33 (1983): 273-91.
- Schunk, Dale H. (1991) Self-Efficacy and Academic Motivation. *Educational Psychologist* 26 (1991):207-31.
- Styker, Sheldon. (1980). *Symbolic Interactionism: A Social Structural Version. Palo Alto: Benjamin Cummings.*
- Getzels, J.W.M., James, and F.C. Ronall. *Educational Administration: As a Social Process Theory. New York: Harper & Row Publishers, 1964.*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือของผู้วิจัย

มาตรฐานการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยวัดความถี่ของพฤติกรรม ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด ตรงมาก ตรงปานกลาง ตรงน้อย และตรงน้อยที่สุด มาตรฐานนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 24 ข้อ แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

ข้อกระทงทางบวก ได้แก่ 1, 5, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 21, 23

ข้อกระทงทางลบ ได้แก่ 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 20, 22, 24

1.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1.1 ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการงานวิชาการที่ภัททริยา อ่อนทองหลาง สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดของ Bandura (1997) จากนั้นจึงร่วมกันสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 24 ข้อ

1.1.2 นำมาตรวัดในขั้น 1.1.1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกถกรณวณิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

1.1.3 นำมาตรวัดในขั้น 1.1.2 ที่ปรับแก้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา จำนวน 104 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า จากข้อกระทงทั้ง 24 ข้อ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.4 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 24 ข้อ จากมาตรวัดในข้อ 1.1.3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .196, df = 102, p < .05$)

1.2 คุณภาพของมาตรวัด

คณะผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปหาคุณภาพ ดังนี้

1.2.1 คณะผู้วิจัยตรวจสอบดูความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของมาตรวัดโดยนำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคือ อ.ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกถกรณวณิช พิจารณาภาษาและเนื้อหาที่ใช้ใน

ข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสาริตถสุนันธา จำนวน 104 คน ได้ค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เท่ากับ .89

ในการคัดเลือกข้อกระทงนั้นมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมดจำนวน 24 ข้อดังที่แสดงตามตาราง 1 จำนวนข้อกระทง สร้างมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษ

ข้อความ	CITC*	ทิศทาง
1. ฉันสามารถทำการบ้านภาษาอังกฤษได้ด้วยตัวเอง	.577	บวก
2. ฉันมักทำงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษไม่ได้	.642	ลบ
3. ฉันรู้สึกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องสอบวิชาภาษาอังกฤษ	.721	ลบ
4. การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	.643	ลบ
5. ฉันสามารถพูดคุยกับชาวต่างชาติได้	.211	บวก
6. ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี	.438	บวก
7. การอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ฉันถนัด	.425	บวก
8. ฉันมักไม่เข้าใจความหมายของเพลงภาษาอังกฤษที่ฟัง	.372	ลบ
9. ฉันกลัวที่จะต้องสนทนากับชาวต่างชาติ	.574	ลบ
10. การเขียนเรียงความภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	.537	ลบ
11. ฉันไม่สามารถอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษให้รู้เรื่องได้	.502	ลบ
12. ฉันเชื่อว่าคะแนนสอบภาษาอังกฤษของฉันจะออกมาไม่ดี	.648	ลบ
13. ฉันสามารถตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษได้เมื่ออาจารย์ถาม	.447	บวก
14. ฉันสามารถดูภาพยนตร์ภาษาอังกฤษที่ไม่มีคำบรรยายภาษาไทยได้	.223	บวก
15. ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษหน้าห้องเรียน	.304	ลบ
16. ฉันไม่สามารถทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษให้เสร็จได้ด้วยตัวเอง	.588	ลบ
17. ฉันจะพยายามแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พบเจอในชีวิตประจำวัน	.288	บวก
18. หากต้องไปอยู่ในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ฉันมั่นใจว่าตัวเองจะสามารถสื่อสารกับผู้คนในประเทศนั้นได้สบายๆ	.486	บวก
19. การฟังภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจเป็นเรื่องง่ายสำหรับฉัน	.497	ลบ
20. ฉันหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ต้องพูดคุยกับชาวต่างชาติทุกครั้ง	.395	ลบ
21. ฉันมั่นใจว่าความรู้ภาษาอังกฤษของฉันสามารถนำไปใช้ได้จริง	.507	บวก
22. การสอบวิชาภาษาอังกฤษให้ได้คะแนนดีเป็นเรื่องยาก สำหรับฉัน	.665	ลบ
23. ฉันคิดว่าทักษะภาษาอังกฤษที่ฉันมีขณะนี้เพียงพอกับการไปใช้ชีวิตในต่างประเทศได้	.417	บวก
24. ฉันรู้สึกว่าสื่อการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษมักเป็นอุปสรรคในการเรียนของฉัน	.452	ลบ

* Corrected Item correlation

มาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามแนวคิดของ รังรอง งามศิริ (2540) ซึ่งใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มาตรวัดนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 25 ข้อ แล้วให้เลือกเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับตนเองมากที่สุด ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรวัดการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้ คือ

2.1.1 รังรอง งามศิริ (2540) สร้างนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คำถามปลายเปิด เมื่อได้ค่านิยามตัวแปรและองค์ประกอบของตัวแปรแล้ว จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการแนะแนวและการวิจัย จำนวน 7 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของตัวแปรที่สร้างขึ้น ว่าสอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้นิยามตัวแปรและองค์ประกอบของตัวแปรดังนี้

การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังของผู้ปกครองของนักเรียน

องค์ประกอบของการรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตนในการเรียนอย่างเหมาะสม
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการเรียนจากการสอบให้เป็นที่ไปตามที่ผู้ปกครองต้องการ
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อครอบครัว และต่อตัวนักเรียนเองเกี่ยวกับการสอบในโรงเรียน การสอบเข้ามหาวิทยาลัย การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน

2.1.2 ผู้วิจัยศึกษาการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองโดยยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรที่กำหนดไว้ และจากคำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากงานวิจัยของรังรอง งามศิริ (2540)

2.1.3 ผู้วิจัยสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม ซึ่งปรับเนื้อหา โดยยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากงานวิจัยเดิม โดยมีข้อกระทงในขั้นแรกรวมทั้งสิ้น 27 ข้อ

2.1.4 นำมาตรวัดในชั้น 2.1.3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิขญา ไชยวุฒิกถณวณิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

2.1.5 นำมาตรวัดที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิในชั้น 2.1.4 ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า จากข้อกระทงทั้ง 27 ข้อ มีข้อที่ค่าเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 2 ข้อ จึงเหลือข้อกระทงที่ใช้ได้ 25 ข้อ

2.1.6 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 25 ข้อ จากมาตรวัดในข้อ 2.1.5 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .254, df = 60, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถนำข้อกระทงทั้ง 25 ข้อไปใช้ได้

2.2 คุณภาพของมาตรวัด

คณะผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของมาตรวัด โดยนำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคือ อ.ดร. อภิขญา ไชยวุฒิกর্ণวานิช พิจารณาภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียดว่าสอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เท่ากับ .934

ในการคัดเลือกข้อกระทงนั้นมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมดจำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน	10 ข้อ
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน	7 ข้อ
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์	8 ข้อ

ตาราง 2

ข้อกระทงมาตรการรับรู้ความคาดหวังทางสังคมที่ผ่านการคัดเลือก

ข้อคำถาม	CITC*
ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน	
1 ตั้งใจเรียน	.667
2 ขยันเรียน	.710
3 อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนทุกวัน	.588
4 ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม	.458
5 สามารถทำการบ้านได้ด้วยตนเอง	.558

6	ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเรียน	.539
7	รับผิดชอบในการเรียน	.520
8	ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบ	.440
9	แบ่งเวลาในการเรียน	.536
10	ทำความเข้าใจเนื้อหาในวิชาที่เรียน	.574
ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน		
11	สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงๆ	.488
12	สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่าคนอื่น	.545
13	สอบผ่านทุกวิชาโดยไม่ต้องสอบซ่อม	.535
14	สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม	.653
15	สอบได้คะแนนสูงในการสอบทุกวิชา	.560
16	มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี	.605
17	มีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเพื่อนๆในห้องเดียวกัน	.398
ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์		
18	ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้	.716
19	มีความรู้เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง	.721
20	มีความรู้เพื่อจะได้มีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน	.755
21	มีความรู้เพื่อจะได้หางานทำได้ง่าย	.641
22	มีความรู้เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	.574
23	มีความรู้ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	.737
24	สอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐได้	.486
25	มีความรู้ทัดเทียมกับบุคคลอื่น	.660

* Corrected Item correlation

มาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอาศัยตามแนวคิดของ สุพิชชา กลิ่นบุหงา(2540) ซึ่งได้พัฒนาแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตมาจาก กนกวรรณ อุ่นใจ (2535) ซึ่งใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด ตรงมาก ตรงปานกลาง ตรงน้อย และตรงน้อยที่สุด มาตรวัดนี้ใช้รูปแบบการรายงานตนเอง

3.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนามาตรวัด

การสร้างและพัฒนามาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1.1 ศึกษาแนวคิดลักษณะมุ่งอนาคตและองค์ประกอบในแต่ละด้าน จากนั้นสร้างข้อกระทงเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งปรับเนื้อหา ยึดนิยามตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรจากงานวิจัยเดิม โดยมีข้อกระทงในขั้นแรกรวมทั้งสิ้น 45 ข้อ

3.1.2 นำมาตรวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกิจกรณยานิช ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงแก้ไข

3.1.3 นำมาตรวัดที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิในขั้น 3.1.2 ที่ปรับแก้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อกระทง โดยหาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการมุ่งอนาคตสูงและกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการมุ่งอนาคตต่ำในแต่ละข้อกระทง

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความถี่รายชื่อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า จากข้อกระทงทั้ง 45 ข้อ มีข้อที่ค่าเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 18 ข้อ จึงเหลือข้อกระทงที่ใช้ได้ 27 ข้อ

3.1.4 ทำการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 27 ข้อ จากมาตรวัดในข้อ 3.1.3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ (Corrected Item-Total Correlation) พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า critical r ($r = .254, df = 60, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถนำข้อกระทงทั้ง 27 ข้อ โดยข้อกระทงในมาตรวัดแบ่งลักษณะมุ่งอนาคตเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคาดการณ์ไกล	จำนวน 11 ข้อ
2. ด้านการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการวางแผน	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน 5 ข้อ

ตาราง 3

ข้อกระทงมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตที่ผ่านการคัดเลือก

ข้อคำถาม	CITC*	ทิศทาง
1. ฉันสำรวจความสามารถและความสนใจของฉันในการเรียนต่อ	.606	บวก
2. ฉันทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว	.469	บวก
3. ฉันติดตามข่าวการรับสมัครการเรียนต่อในสถานศึกษาที่ฉันสนใจ	.454	บวก
4. แม้ว่าฉันไม่ชอบการเรียนในบางวิชา แต่ฉันก็ตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด	.388	บวก
5. ฉันคิดไว้แล้วว่าควรจะเลือกคณะอะไร	.631	บวก
6. เมื่อฉันทำคะแนนในวิชาใดได้ไม่ดี ฉันจะหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้นให้มากขึ้น	.531	บวก

ข้อความ	CITC*	ทิศทาง
7. ฉันตั้งใจเรียนอย่างมาก เพื่อจะได้ทำงานดี ๆ	.622	บวก
8. ฉันจะพิจารณาข้อมูลของอาชีพหลายๆอาชีพเพื่อช่วยใน การพิจารณาว่าฉัน เหมาะสมกับอาชีพอะไร	.515	บวก
9. เมื่อฉันไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ฉันจะค้นคว้าด้วยตนเองจน กว่าจะเข้าใจ	.294	บวก
10. ฉันหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันสนใจ	.621	บวก
11. ฉันส่งงานที่อาจารย์มอบหมายตามเวลาที่กำหนด	.490	บวก
12. ฉันจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำได้	.440	บวก
13. ฉันยังไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไรดีในอนาคต	.515	ลบ
14. ถ้าฉันตั้งใจเรียนหนังสือให้ดี ฉันจะประสบความสำเร็จ ในอนาคต	.339	บวก
15. ฉันจะปล่อยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นคลี่คลายไปเอง โดยไม่หาทางแก้ไข	.526	ลบ
16. ฉันจะไปหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันสนใจ	.361	บวก
17. ฉันจะเลือกคณะที่เรียนตามเพื่อนสนิท	.560	ลบ
18. ฉันตั้งใจเรียนตั้งแต่ต้นชั่วโมงจนหมดชั่วโมงเรียน	.288	บวก
19. ฉันจะรอให้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนจึงจะคิดเกี่ยวกับการเรียนต่อ	.366	ลบ
20. ฉันติดตามช่วงการรับสมัครเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่ฉันสนใจเสมอ	.603	บวก
21. ฉันคิดว่าการทบทวนบทเรียน เป็นการเสียเวลา	.366	ลบ
22. ฉันคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึงจึงไม่ได้วางแผนว่าจะประกอบอาชีพอะไร	.412	ลบ
23. ฉันจะเลือกอาชีพด้วยตัวเอง	.537	บวก
24. ฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องวางแผนการเรียน อยากเรียน อะไรก็เรียน	.394	ลบ
25. ฉันมักจะผัดวันประกันพรุ่งเมื่อจะทำงานที่ได้รับมอบหมาย	.297	ลบ
26. ฉันไม่รู้ว่าฉันเหมาะกับอาชีพอะไร	.522	ลบ
27. ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ	.596	บวก

* Corrected Item correlation

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire)

การตอบข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ไม่มีการตัดสินว่าผิดหรือถูก ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านให้ตอบตามความจริงที่ท่านรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นายเจษฎา ชมวิเศษ และนางสาวปิยะพร บริสุทธิ์
ผู้วิจัยและพัฒนาแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อภาษาอังกฤษ
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม
4. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคต

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ: ชาย หญิง
2. อายุ:ปี
3. ศึกษาอยู่ในโรงเรียน..... ซึ่งเป็นโรงเรียน รัฐบาล เอกชน
 นานาชาติ
4. กำลังศึกษาในระดับชั้น: ม.4 ม.5 ม.6
5. เกรดเฉลี่ยโดยรวม
6. เกรดเฉลี่ยโดยรวมในวิชาภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ล้อมรอบตัวเลขที่แทนระดับความตรงกับตัวท่านในแต่ละข้อความ

แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อภาษาอังกฤษ

ข้อความ	ตรง น้อย ที่สุด (1)	ตรง น้อย (2)	ตรง ปาน กลาง (3)	ตรง มาก (4)	ตรง มาก ที่สุด (5)
1. ฉันสามารถทำการบ้านภาษาอังกฤษได้ด้วยตัวเอง	1	2	3	4	5
2. ฉันมักทำงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษไม่ได้	1	2	3	4	5
3. ฉันรู้สึกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องสอบวิชาภาษาอังกฤษ	1	2	3	4	5
4. การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	1	2	3	4	5
5. ฉันสามารถพูดคุยกับชาวต่างชาติได้	1	2	3	4	5
6. ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี	1	2	3	4	5
7. การอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ฉันถนัด	1	2	3	4	5
8. ฉันมักไม่เข้าใจความหมายของเพลงภาษาอังกฤษที่ฟัง	1	2	3	4	5
9. ฉันกลัวที่จะต้องสนทนากับชาวต่างชาติ	1	2	3	4	5
10. การเขียนเรียงความภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน	1	2	3	4	5
11. ฉันอ่านหนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษาอังกฤษรู้เรื่อง	1	2	3	4	5
12. ฉันเชื่อว่าคะแนนสอบภาษาอังกฤษของฉันจะออกมาไม่ดี	1	2	3	4	5
13. ฉันสามารถตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษได้เมื่ออาจารย์ถาม	1	2	3	4	5
14. ฉันสามารถดูภาพยนตร์ภาษาอังกฤษที่ไม่มีคำบรรยายภาษาไทยได้	1	2	3	4	5
15. ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษหน้าห้องเรียน	1	2	3	4	5
16. ฉันไม่สามารถทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษให้เสร็จได้ด้วยตัวเอง	1	2	3	4	5
17. ฉันจะพยายามแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พบเจอในชีวิตประจำวัน	1	2	3	4	5
18. หากต้องไปอยู่ในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ฉันมั่นใจว่าตัวเองจะสามารถสื่อสารกับผู้คนในประเทศนั้นได้สบายๆ	1	2	3	4	5

19. การฟังภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจเป็นเรื่องง่ายสำหรับฉัน	1	2	3	4	5
20. ฉันหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ต้องพูดคุยกับชาวต่างชาติ ทุกครั้ง	1	2	3	4	5
21. ฉันมั่นใจว่าความรู้ภาษาอังกฤษของฉันสามารถ นำไปใช้ได้จริง	1	2	3	4	5
22. การสอบวิชาภาษาอังกฤษให้ได้คะแนนดีเป็นเรื่องยาก สำหรับฉัน	1	2	3	4	5
23. ฉันคิดว่าทักษะภาษาอังกฤษที่ฉันมีขณะนี้เพียงพอกับ การไปใช้ชีวิตในต่างประเทศได้	1	2	3	4	5
24. ฉันรู้สึกว่าการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษมักเป็น อุปสรรคในการเรียนของฉัน	1	2	3	4	5

แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความคาดหวังทางสังคม

ข้อความ	ตรง น้อย ที่สุด (1)	ตรง น้อย (2)	ตรง ปาน กลาง (3)	ตรง มาก (4)	ตรง มาก ที่สุด (5)
นักเรียนคิดว่าสังคมของนักเรียนคาดหวังให้นักเรียนทำพฤติกรรมต่อไปนี้มากน้อยในระดับใด					
ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน					
1 ตั้งใจเรียน	1	2	3	4	5
2 ขยันเรียน	1	2	3	4	5
3 อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนทุกวัน	1	2	3	4	5
4 ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม	1	2	3	4	5
5 สามารถทำการบ้านได้ด้วยตนเอง	1	2	3	4	5
6 ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเรียน	1	2	3	4	5
7 รับผิดชอบในการเรียน	1	2	3	4	5
8 ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบ	1	2	3	4	5
9 แบ่งเวลาในการเรียน	1	2	3	4	5
10 ทำความเข้าใจเนื้อหาในวิชาที่เรียน	1	2	3	4	5
ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน					
11 สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงๆ	1	2	3	4	5
12 สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่าคนอื่น ๆ	1	2	3	4	5
13 สอบผ่านทุกวิชาโดยไม่ต้องสอบซ่อม	1	2	3	4	5
14 สอบได้เกรดเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม	1	2	3	4	5
15 สอบได้คะแนนสูงในการสอบทุกวิชา	1	2	3	4	5
16 มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี	1	2	3	4	5
17 มีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเพื่อนๆ ในห้องเดียวกัน	1	2	3	4	5
ความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ไป ใช้ประโยชน์					
18 ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้	1	2	3	4	5
19 มีความรู้เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้อย่าง มั่นคง	1	2	3	4	5

20	มีความรู้เพื่อจะได้มีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน	1	2	3	4	5
21	มีความรู้เพื่อจะได้หางานทำได้ง่าย	1	2	3	4	5
22	มีความรู้เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	1	2	3	4	5
23	มีความรู้ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	1	2	3	4	5
24	สอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐได้					
25	มีความรู้ทัดเทียมกับบุคคลอื่น					

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคต

ข้อความ	ตรง น้อย ที่สุด (1)	ตรง น้อย (2)	ตรง ปาน กลาง (3)	ตรง มาก (4)	ตรง มาก ที่สุด (5)
28 ฉันสำรวจความสามารถและความสนใจของฉันในการเรียนต่อ	1	2	3	4	5
29 ฉันทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว	1	2	3	4	5
30 ฉันติดตามข่าวการรับสมัครการเรียนต่อในสถานศึกษาที่ฉันสนใจ	1	2	3	4	5
31 แม้ว่าฉันไม่ชอบการเรียนในบางวิชา แต่ฉันก็ตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด	1	2	3	4	5
32 ฉันคิดไว้แล้วว่าควรเลือกคณะอะไร	1	2	3	4	5
33 เมื่อฉันทำคะแนนในวิชาใดได้ไม่ดี ฉันจะหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้นให้มากขึ้น	1	2	3	4	5
34 ฉันตั้งใจเรียนอย่างมาก เพื่อจะได้ทำงานดีๆ	1	2	3	4	5
35 ฉันจะพิจารณาข้อมูลของอาชีพหลายๆอาชีพเพื่อช่วยในการพิจารณาว่าฉันเหมาะสมกับอาชีพอะไร	1	2	3	4	5
36 เมื่อฉันไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ฉันจะค้นคว้าด้วยตนเองจนกว่าจะเข้าใจ	1	2	3	4	5
37 ฉันหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันสนใจ	1	2	3	4	5
38 ฉันส่งงานที่อาจารย์มอบหมายตามเวลาที่กำหนด	1	2	3	4	5
39 ฉันจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำได้	1	2	3	4	5
40 ฉันยังไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไรดีในอนาคต	1	2	3	4	5
41 ถ้าฉันตั้งใจเรียนหนังสือให้ดี ฉันจะประสบความสำเร็จ ในอนาคต	1	2	3	4	5
42 ฉันจะปล่อยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นคลี่คลายไปเอง โดยไม่หาทางแก้ไข	1	2	3	4	5
43 ฉันจะไปหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันสนใจ	1	2	3	4	5
44 ฉันจะเลือกคณะที่เรียนตามเพื่อนสนิท	1	2	3	4	5

45	ฉันตั้งใจเรียนตั้งแต่ต้นชั่วโมงจนหมดชั่วโมงเรียน	1	2	3	4	5
46	ฉันจะรอให้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนจึงจะคิดเกี่ยวกับการเรียนต่อ	1	2	3	4	5
47	ฉันติดตามช่วงการรับสมัครเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่ฉันสนใจเสมอ	1	2	3	4	5
48	ฉันคิดว่าการทบทวนบทเรียน เป็นการเสียเวลา	1	2	3	4	5
49	ฉันคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึงจึงไม่ได้วางแผนว่าจะประกอบอาชีพอะไร	1	2	3	4	5
50	ฉันจะเลือกอาชีพด้วยตัวเอง	1	2	3	4	5
51	ฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องวางแผนการเรียน อยากรเรียนอะไรก็เรียน	1	2	3	4	5
52	ฉันมักจะผัดวันประกันพรุ่งเมื่อจะทำงานที่ได้รับมอบหมาย	1	2	3	4	5
53	ฉันไม่รู้ว่าฉันเหมาะกับอาชีพอะไร	1	2	3	4	5
54	ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉันศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ	1	2	3	4	5

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม